

NOVA DOBA

plačano do
Študijska knjižica
dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi za m. višine stolpca 50 p. Reklame med tekstem 70 p.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst., Telef. 53.
Upravišтво: Strossmajerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Velikonočno pismo.

Komaj smo volitve zaključili, že se širijo resni časopisni glasovi, da bomo po vsej verjetnosti letos še enkrat preštevali volilne kroglice. Ob tej misli se ne moremo otrestiti občutka, da se nahaja naša država v težki krizi, da je naše notranje državno življenje bolno.

Narod na deželi toži o prevelikih davčnih bremenih, o dragih delavskih silah in visokih cenah vseh onih potrebščin, ki jih mora kupovati za svoje gospodarstvo in za sebe, za svoje preživljanje. Obrt, trgovina in industrija ječi pod resnično težo davkov in vsled pomanjkanja denarja, ki se za tako visoke obresti ni več lahko dosegljiv. Državni nameščenci ne tožijo več, ker so nad samim seboj obupali, izgledi na odpomoč od strani države pa so danes v tem kaosu razmer, kakor se odigrava pred nami, slabši kot so bili kedaj poprej.

In v teh razmerah, ko je med nami toliko resničnega gorja in trpljenja, nam napoveduje iz Zagreba hrvatski prerok Radič svojo že dolgočasno mirotno seljaško republiko, za njim pa se plazi naš slovenski duhovnik dr. Korošec, ki je slepil naše ljudstvo ob volitvah s frazo slovenske autonomije, ki pomeni za nas Slovence isto, kot če lačnemu ponujaš mesto kruha — kamen. Pa šlo je stem ob volitvah, sedaj pa pričakuje narod, ki je dal kroglice tudi obljubljena nebesa in raj na zemlji.

Velikonoč, praznik vstajenja, življenja in pomladi prihaja k nam. Že se kažejo prvi boječi pojavi mladega življenja v naravi, sredi probujajoče se narave pa na tisoče in milijone pridnih, delavnih rok, ki pripravljajo zemljo za pomladansko setev in polagajo v naročje materi zemlji zlato seme, v trdni, nikdar omajani veri, da vzklije iz njega dobrotna rastlina, ki bo rodila stoteren sad človeštvu. Naša letošnja Velikonoč ni vesela, ne prinaša nam sreče in ne obeta nam nič dobrega, ne onim neštetim, ki so v zaslepljenosti

sti za geslom autonomije zatajili idejo in zastavo jugoslovenske države in težko grešili nad usodo svoje ožje slovenske domovine, ne nam, ki smo ostali verni in zvesti kljub ognju in in sili iz vseh strani, kljub izdajstvu na vseh straneh.

V boju se kristalizirajo značaji, v viharju rastejo celi možje, ki so kot granitne skale, ob koje buta veter, ki si poigrava s slabiči. Mi jugoslovanski demokrati, mi neomahljivi verniki naše jugoslovenske nacionalne ideje in države, mi stopamo iz bojov v viharje, ki jih vsiljujejo naši domovini vsi tisti, ki so vstopali v boje in viharje za tujega gospoda, za to ker so čutili bič nad seboj ter se jim o svobodi, ki jo danes uživajo, niti sanjalo ni. To so tisti slovenski in hrvaški cincarji, ki širom slovenske in hrvatske zemlje kradejo Srbom dobro ime in lahkovernim ljudem za bankovec popularnosti zasvirajo na uho ogabne cincarske melodije. Naš kmet že od nekda zapira pred cincarji vrata. Danes še ne ve, s kom ima posla in se zgodi, da še celo pokaže kaki cincarski baburi član, da bi mu čitala iz nje njegovo bodočnost, ko pa pregleda s kom ima opraviti, bo zapodil izpred praga vso to cigansko družino, ki se bo potem zopet potikala po samočnih dolinah in na samem peklu ukradene kokeši.

V spomin nam vstajajo one Velike noči, ko smo čuli mesto zvonjenja velikonočnih zvonov, grmenje topov tam blizu iz laške fronte. Takrat ga ni bilo med nami, ki bi si ne želel miru in smrti tistih, ki nam miru niso privoščili. Danes ko imamo mir in svobodo in bi se tega lahko veselili, se ne moremo ubraniti trpkega občutka, da naši malkontenti zavestno hrepenijo po grmenju topov, ki stoje na zapadu, severu in izhodu. Vi vsi, ki ste za vstajenje naroda in življenje in obstoj države, ne dopustite da bi oni, ki danes kričijo križaj ga, pribili na križ trpljenja in smrti našo Jugoslavijo, za koje so umirali milijoni našega naroda

se je odigrala ona velika svetovna tragedija: Kristusovo trpljenje in smrt.

Ladja je dospela na cilj v Jafu. Toda kako priti iz ladje na suho, ko smo bili oddaljeni še dober kilometer, morje pa je bilo tako razburkano. Na ladji nas je bilo polno potnikov, ki smo imeli vsi iste misli in želje, praznovati Veliko noč v Jeruzalemu, svetem mestu. Z velikim vpitjem in kričanjem so se bližali mohamedanski brodarji, ki so edini imeli neomejeno pravico odpravljati potnike na suho, s svojimi velikimi čolni. Napolnili smo jih in po dolgotrajni, ne preveč prijetni vožnji smo konečno vendar dospeli na suho. Jafa, nekdanje mesto Johe ima zelo lepo lego, a žalibog mestne ulice so pod vsako kritiko, polno kamenja, jam in prahu. Pogledal sem si najznamenitejšo stvar, nakar sem jo udaril na kolodvor ter vzel vozni listek za Jeruzalem. Ti nesrečna, železnica, kaka je bila! Vagoni so se tako zibali po slabem železniškem tiru, kakor barka na morju. Zato nas je pa lepo nagradila narava. Na obeh straneh železniškega tira, so nas iz velikih nasadov pozdravljale zlate rumene jabske oranže in citrone.

takrat, ko so ti farizeji v templju Gospodovem listali po sv. pismu in brezskrbno doma barantali.

Aleluja, Svoboda bo vstala!

Spomini na Koroško!

Na spomlad se mi vedno iznova pojavi hujša bol za Koroško? Zakaj ravno spomladi? Bilo je leta 1919, ko se je bližala pomlad, smo še upali, akoravno s strahom, da ne izgubimo naše krasne Koroške ter milih bratov in sester! Ko pa je leta 1919. zares prišla spomlad, doživeli smo poraz, kakoršnega nismo pričakovali! Trpinčeni in obupani so prisluškali do nas oni, ki jim je bil edini cilj svoboda naše mile Koroške! Naši sinovi, bratje in možje so padali za svobodo Koroške in umirali v groznih mukah pod zverinskimi početjem podivjanih »Volksverovcev«! Pljuvali in teptali so še po mrtvih, vpili so na posameznika: »Bist noch nicht hin, Hund windischer!« Brezprimerne muke in preganjanje, ki jih pretrpel ob tej priliki eden naših velikih mož Ks. Meško in nepopisljive brutalnosti napram vsemu, kar je slovenskega na Koroškem, naj nam bude spomin, da tega ne smemo nikdar pozabiti! Kdor ima vest, srce in dušo, tudi ne bo nikdar pozabil. Sedaj je zopet pomlad in mi se spominjamo Koroške vsako leto bolj razočarani! Oni, ki intajo usodo Koroške v rokah, se zdi, da so pozabili ono pomlad leta 1919 edentisočdevetstodevetnajst!

V Beogradu so podali roke (preljubeznivo) našim narodnim nasprotnikom. Ali ste pozabili tudi na nas, ki smo žive priče teh dogodkov? Naše obljube in prisege, ki smo jih storili leta 1919 ob izgubi naših najboljših pri krvi preliti za sveto našo domovino, so nam svete! Nikdar ne bomo pripustili, da bi bila njih kri zaman prelita. Ako nam ne bo usoda mila, da bi rešili mi naše zasojene brate, storili bodo to naši potomci, kajti izvršiti bodo morali našo oporo ko ki se bode glasila: Osvobodite Koroško, osvobodite vse zasojene brate, maščujte zanje padle mučenike, maščujte se nad vsem izdajcem našega naroda! Vesele velikonočne praznike vsem onim, ki tega še niso pozabili!

Maša II.

Politične vesti.

Načelstvo JDS v Ljubljani je na svoji seji dne 26. tm. ob veliki udeležbi razpravljalo o položaju, ki je nastal z izidom skupščinskih volitev. Volitve so sijajno opravičile stremljenje JDS za naprednim blokom, treba je sedaj z vsemi močmi nadaljevati delo za koncentracijo naprednih sil. Omogočiti je treba vsem stanovom, udejstvovanje njihovih stanovskih in strokovnih zadev v okviru močne politične akcije.

Sporazum med Radičem, dr. Korošcem in Spahom. V ponedeljek je prišel v Zagreb dr. Spaho, muslimanski poslanec Husej in Alič, dr. Šefkija Behmen, Hamzalija Ajanović, in glavni tajnik organizacije dr. Mahmud Behmen, v torek pa je došel načelnik SLS dr. Korošec v spremstvu dr. Hohnjeca, Sušnika in tajnika stranke Fr. Smodeja. Predpoldne je dr. Korošec konferiral z Radičem, popoldne pa se je vršil v vili Radiča plenarni sestanek, katerega so se udeležili Korošec, Hohnjec, Spaho in Radič. »Novosti« so dognale glavne sklepe, da se je dosegel sporazum za skupen nastop HRSS, JMO in SLS. Korošec je izjavil, da popolnoma odobrava politiko Radiča in se ji namerava pridružiti, zahteva pa popolno avtonomijo Slovenije v okviru naše države in revizijo ustave. Oblika države je stranska stvar, Slovenci so danes mnogo bližje Hrvatom, kakor Srbom, zato je pokret predstavnikov hrvatske in slovenske politike popolnoma naraven, da delajo skupno proti beograjski vladi, ki hoče naprtiti narodom srbsko plemensko hegemonijo. Korošec odobrava dosedanje politiko abstinence Radiča in želi z njim sodelovati. Glede odhoda v Beograd in sodelovanja pri parlamentarnem delu, ni dr. Korošec podal nobene definitivne izjave, ker zaviši vse od razvoja situacije. Ako beograjska vlada da Hrvatski in Sloveniji avtonomijo in dopusti revizijo ustave, tedaj bo šele storjena sigurna baza za skupno delo. S Koroševim naziranjem je bil Radič zelo zadovoljen. Dr. Spaho je bil bolj rezerviran. Zahteva revizijo ustave, avtonomijo Bosne in Hercegovine ne želi pa republikanske oblike vladavine. S svojimi poslanci odide v Beograd na glede na to, če bosta storila isto Korošec in Radič. Znašli so se v skupnem objemu Radič, Korošec in Spaho. S svojim programom bodo ovirali še nadalje uspešno delo za edinost in procvit države. Kdor ruje na

še tipe človeške družbe sem naletel tu. Napolnjeni, raztrgani moški in ženske, Umazani in smrdljivi od prahu in potu. Gobavi so kazali svoje segnjite ude, enemu je manjkala roka, drugi je imel razjeden obraz in brez oči, približala se je ženska z odgnitimi prsi. Velika beda in veliko socialno vprašanje se je razgrinjalo pred mano.

Potok Cedron je bil tedaj posušen, šel sem nekaj korakov ob obrežju ter prišel do kamenitega spomenika, ki je bil zidan v podobi piramide. Čudno se mi je zdelo, kako, da je pokrit z drobnim kamenjem, nisem dolgo čakal, ko sem dobil odgovor. Približalo se je nekaj Judov, ki so začeli pobirati kamene in ga lučati na nagrobni spomenik. Vprašam, kaj to pomeni in eden mi odgovori: »Tukaj leži izdajalec našega velikega kralja Davida, njegov sin Absalom, izdal je svojega očeta, zato ni vreden, da počiva v miru, vsak Izraelit, katerega vodi pot tod mimo, vzdigne kamen in ga vrže na njegov grob.« Premišljeval sem in se zamislil v ono slavno dobo, izraelske zgodovine.

Odtod sem jo krenil proti vrtu Getsemani. Zopet nekaj čudnega meni ne-

LIC. E. ŠIMNIC:

Velikonočni spomini iz Orienta.

Ko sem bil še mal deček, me je vedno nekaj pretreslo, če sem slišal staro teto, ki je nas otroke varovala, pripovedovati o jutrovi deželi, Kopnel sem in hrepenel vsaj enkrat v življenju videti te prelestne in bajne kraje. Želja me je vlekla, da bi se mi nudila priložnost potovati po deželi čudežev in pravljic, uživati opojni, mamljivi zrak orienta.

Kakor nisem pričakoval, se je zgodilo. Odšel sem iz domovine za dobo več let v kraje luči, v pokrajine, kjer so pred tisočletji vladali slavni in mogočni vladarji Asirije in Babilonije, od koder se je širila slava o modrosti in bogastvu izraelskega kralja Salomona, kamor so egiptovski faraoni delali svoje pohode. Slava vseh teh je minula. Nastopili so Rimljani in ustanavljali v Orientu svoje rimske province.

Odpotoval sem v Sirijo, kjer sem se posvetil orientalskemu študiju. Na prve velikonočne počitnice sem pa sklenil, da hočem posejiti vse kraje, kjer

ustavi, podkopuje temelje državi. Demokratska stranka stoji na pravem stališču, ki je proti reviziji ustave, dokler se podrobno ne izvede. Revizija je nemogoča, ker ustava v posameznih delih še ni izvedena in se radi tega ne ve, če je potrebna kaka revizija.

Stališče vlade napram Radiću. Minister pravde dr. Marković je razložil novinarjem stališče vlade napram Radiću. Povdarjal je, da so resolucije Radićeve stranke političen akt in jih ceni vlada kot take s stališča svoje politike. Manifest je tak, da ne more interesirati samo radikalne vlade, ker je program naperjen proti gotovim interesom naše države, ki se smatrajo kot bitni za bodočnost našega naroda v svobodni in neodvisni državi. Radić trdi, da je za napredek treh narodov, kar pa ni res, njegov program je proti napredku narodnega edinstva ter predstavlja napad na današnjo ustavo. Slobodno se lahko zahteva izprememba notranje ureditve države, zakon pa prepoveduje nasilno izpremembo ustave. Ker Radić misli v tem smislu, je naloga vsake vlade, da spremeni njegovo delo, ne samo kot eksponent gotove politike, ampak tudi kot čuvar ustave. Radić se ne upa izkazati odkrito iz strahu pred posledicami, zato njegove izjave ne predstavljajo pravega in resničnega programa, ki bi se sploh mogel vzeti v prehtes. Radić predstavlja, da govori imenom hrvaškega zastopstva, katerega pa mi ne pripoznamo in se ne bomo z njim razgovarjali. Glede izjave, da Hrvatim ni dovolj zavarovani njihovi interesi in enakopravnost, ni res, ker ustava jamči vsem enakopravnost.

Minister Supilo pri Radiću. Minister Supilo je imel v Zagrebu dolg razgovor s pokrajinskim namestnikom dr. Čimićem; nakar se je sestal z Radićem. Dr. Čimić je povabil Radića, ki pa je poslal k njemu oba podpredsednika HSRS. Razgovori so bili zgolj informativnega značaja.

Vlada proti revizionistom. Dr. Marković, minister pravde je izjavil, da vlada še ne misli na razpust zbornice in ne namerava na Hrvatskem proglasiti obsejneg stannja. Radikalna vlada bo nastopila proti vsaki zahtevi po reviziji ustave. Ministerski predsednik Pašić ne bo demisioniral toliko časa, dokler ne nastopi kak političen dogodek, ki bo to zahteval.

Reka pritiska. Na Reki se je vršila konferenca trgovskih pridobitnih krogov, ki so povdarjali pravico Reke na Baroš in Delto. Po njih mnenju sta nedeljivi sestavini reške luke in zahtevalo na podlagi trianonske pogodbe energično intervencijo zunanjega ministra pri vladi SHS, da se nevzdržna intranšigencea v tem ožiru neha in se odpre reško pristanišče vsemu zaledju Reke. Reški gospodarski krogi zahtevajo, da Mussolini podpre to intervencijo. Italijanska požrešnost že deluje, kajti ni brez pomena zahteva po konzorciju. Naša delegacija se mora zavedati, da ne ukrene kaj, kar bi bilo narodu in državi v škodo. Italijani imajo dovolj luk za ladje, ki prihajajo in odhajajo. Njih edina želja je ugonobiti gospodarsko Jugoslavijo.

poimljivega. V vrtnem zidu je bil vzdign kos kamenitega stebra, v katerega je bil vklesan križ. Smešno je bilo, kar sem gledal, cela vrsta mohamedancev je stala pred stebrom in eden za drugim so drgnili svoje hrbte ob steber, kakor bi jih strašno srbeli. Vprašam nekoga, zakaj ti ljudje tako hite drgniti s svojimi hrbti ta kos stebra. Odgovoril mi je: »Na tem mestu je Juda Iskarijot izdal svojega mojstra Kristusa. Vsak, ki pride in drgne s hrbtom, briše sramotni poljub.«

Zvečer okrog osme ure se nas je podala večja družba na vrt Getsemani, ki je bil krasno razsvetljen, tisočletne oljke so stale na vrtu in okrog njih nešteta množica pobožnega občinstva, zapletena v premišljevanje in molitve. Vseh najrazličnejših krščanskih ver so bili zbrani, različnih ver a istih misli, edini v srcu in molitvi s Kristusom, ki je začel na tem mestu svoje trpljenje. Nebo je bilo čisto, zvezdice so se bliščale, luna pa je pošiljala svojo blede svetlobo na ta kraj in na jeruzalemsko mesto, kakor nekaj. Vse je bilo nekako v slavnostnem razpoloženju. Molče smo se vračali v svoja bivališča.

Drugi dan Veliki Petek! Proti poldnevju je bilo po strehah in zidovih velikansko število mohamedan. Kaj neki

iz seje finančnega odbora. Na seji finančnega odbora dne 26. tm. se je razpravljalo o izenačenju draginskih doklad železniškim nameščencem. Demokratski poslanec je obsodil vlado zaradi nebržnosti in zavlačevanja tega vprašanja ter je zahteval, da se doklade ne samo izenačijo, temveč tudi povišajo.

Revizija romunske ustave. Poslaniška zbornica v Bukarešti je sprejela z 262 proti 8 glasovom novo ustavo, ki se malo razlikuje od prejšnje in ki garantira vsem romunskim državljanom svobodo in enakopravnost brez razlike vere in narodnosti.

Stinnes v Rimu. Stinnes je odpotoval v Rim, ne kakor se trdi, da stopi v stik z ameriškimi delegati na mednarodnem kongresu trgovskih zbornic, ampak v polnem sporazumu ako ne na prošnjo kancelarija Cuna. Stinnesova naloga je zainteresirati Mussolinija za nemški reparacijski načrt, ki bi ga obogatila prilika izročiti Franciji in Belgiji in pridobiti ameriške delegate.

Seiplovo potovanje v Rim. Seipel je odpotoval 28. 3. v Milan, kjer biva Mussolini nekaj dni pri svoji rodbini. V petek ga bo sprejel Mussolini. V Rimu bo pa posetil kralja in papeža. »Temps« piše, da je naravno, da je obiskal Seipel po svojih potovanjih v Prago, Budimpešto in Beograd, tudi Rim, ker je Italija tudi nasledstvena država.

Nerazpozumljenja med Anglijo in Francijo. Angleški listi, zlasti liberalni, protestirajo proti pisanju pariškega »Figara«, ki očita Angliji zavezniško izdajstvo, ker se ne pridružiti francosko-belgijski akciji proti Nemčiji. »Westminster Gazette« piše glede omenjenega članka, ali je Francija pozabila, da je Anglija stavila celo vrsto predlogov, ki bi zavarovali Francijo. Odbila je vse angleške predloge, sedaj se pa čudi, da ji Anglija ne sekundira. List zaključuje, da Francija ne bo dobila nobenega zavezništva za svojo akcijo v Poruhju, kajti ves svet se sramuje take politike. »Daily News« trdi, da Francija ne bo uživala nikdar zaslonbo Anglije, če bo stremila samo po rušitvanju Nemčije. Bratci zavezniški se ne razumejo tako dobro med seboj, kakor so si po končani vojni obljubljali večno medsebojno zvestobo. Izjave angleških listov niso posebno prijazne in laskave za Francoze.

Pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar, ki je bil z 31. marcem razrešen dolžnosti, je že izročil agende novemu velikemu županu dr. Lukanu ter se je odpeljal na svoje posestvo v Cerkljah na Gorenjskem, kjer se stalno naseli. Žnjim izgine iz našega javnega pozorišča mož, ki je užival nekdanji velik ugled v našem narodu, ki si je pa v svoji službi radikalni stranki ta ugled in spoštovanje bistveno zaigral. Era, ki jo predstavlja pri nas g. Ivan Hribar, ostane prav posebno nam obmejnim Slovencem v grenkem spominu, ker je v tej eri padel pri nas ugled države in nacionalne državne ideje v isti meri, kakor je rasla moč državne negacije našega renegatstva.

so pričakovale? Ta dan je za mohamedance velik praznik, gredo obiskat grob Muse (Mojzesa) na Nebi Musa. Proti poldnevju se vračajo fanatizirani v Jeruzalem. Da bi vso stvar boljše videli, sem našel mulo in jahal po ulici, po kateri bi imela priti mohamedanska procesija. Začeli so prihajati, vsi resnih obrazov, mrklhi pogledov, tolkli so na bobne in piskali na piščalke. Vmes so se pa dvojbojevali po beduinsko, se urezavali v roko, da je tekla kri. Mula je stala nekaj časa mirno, kar se je domislila, da zdrži naravnost v množico, možje so se razljudili in jo začeli tepsti, mula se pa vleče in me vrže s tako silo na tla, da sem se opraskal po rokah in obrazu, nazadnje me je pa še neki mohamedanec nažgal z bičem.

Popoldne so se vršili obredi križevga pota po jeruzalemskih ulicah. Na dan vstajenja je valovila nepregledna množica v cerkev božjega groba. Vse je hotelo priti pred božji grob in tamkaj nekoliko pomoliti. Tako slavnostno je bilo razpoloženje teh tako različnih navedenih ljudi. Zbrala so se naša srca in želela po vstajenju, ne samo sebe samega, ampak po vstajenju vseh narodov iz sovrašstva in nevoščljivosti, v miru in ljubezni!

Celiske novice.

Celjska krajevna organizacija JDS prireja redne politične sestanke vsako sredo ob 9. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma. Pristop imajo vsi organizirani člani JDS iz Celja in okolice. Za člane ožjega in širšega odbora pa je posebanje teh političnih sestankov obvezno.

Mestno gledališče Celje. »Ono«. Napeto in težko smo pričakovali razodetja, o katerem je napisala mariborska kritika tako laskavo sodbo. Veliko smo pričakovali a resnica je naše pričakovanje nadkrčila. Prišla sta »On« in »Ona«, ne dva igralca temveč dvoje nasprotnih sil, kojih jedna posluša le glas narave in življenja, medtem ko se možda z vsem svojim bitjem in življenjem eni edini veliki ideji, ki pa ostane in mora ostati le teorija. Gospod Bratina in ga, Bukšekova sta živela in trpela na odru. Z njima je živelo in trepetalo občinstvo, ki se je šele koncem predstave zavedlo, da je v gledališču. Za tako prvovrstno interpretacijo te globoke drame ni kritike, povdariti moramo le, da nam g. Bratina ni še nikdar tako ugajal kot v torek, čeprav smo ga videli že velikokrat v zelo dobrih partijah. Ga, Bukšekova nas je fascinala in še nam ponovno pokazala kot prvovrstno umetnico z globokim razumevanjem najglobljih problemov. Nismo se zahvalili našima priljubljenima umetnikoma za njihovo težko duševno delo z venci in rožami, bode pa jima v zadoščenje in najlepšo zahvalo globok utis, ki sta nam ga zapustila z dramo »Ono«. Grajati pa moramo, da se del občinstva le še ne more navaditi na točnost in moliti s prepoznam prihajanjem in ropotanjem s stoli igralce in občinstvo.

Sokolsko društvo v Celju naznanja, da se vrši telovadba članov po veliki noči vsak ponedeljek, sredo in petek ob 8. uri zvečer. — Odborova seja se vrši v četrtek 5. aprila ob 8. uri zvečer v društveni zborovalnici.

Narodna trgovca Frece in Plahuta otvorila sta v Celju, Aleksandrova ulica št. 7 v bližini kolodvora, na novo urejeno, vsem modernim in higienskim zahtevam odgovarjajočo trgovino z delikatesami v zvezi z zajuterkovalnico, kakoršno je naše Celje že davno potrebovalo. Prostori so krasni, postrežba prijazna in točna, cena jestvinam in pijači zmerna. Solidno podjetje zaradi tega najboljše priporočamo domačinom in vsem, ki prihajajo po opravkih v Celje.

Celjske brivnice bodo v nedeljo od 8. do 11. ure odprte, v ponedeljek pa cel dan zaprte.

Štev. 522/23. Razglas. Pohranje davščin. Pokrajinska uprava za Slovenijo, odd. za notranje zadeve je sporazumno z delegacijo ministrstva financ v Ljubljani, z odlokom z dne 20. 3. t. l. št. 6724 dovolila, da pobira celjska mestna občina v letu 1923 za pokritje občinskih potrebščin, po celim občinskem ozemlju naslednje davščine: 1. 160%-no doklado na hišnonajemniški davek, 2. 250%-no enotno doklado na zemljarino, splošno pridobnino, posebno pridobnino in rentnino, 3. 300%-no doklado na državno trošarino od vina in vinskega mošta, kar odgovarja izmeri po Din. 1.05 od litra. Ta dokladni odstotek velja le do eventualne spremembe državne trošarine. 4. naklado po 75 p od litra piva, 5. naklado po Din 12.50 od hektolitrske stopnje alkoholovine navadnega žganja, kar odgovarja sklenjeni nakladi po Din 5 od litra, 6. na poslajeno žganje in likerje od vsakega litra Din 5. 7. samostojno obč. doklado na meso in sicer: a) od govedi in telet nad 1 letom Din 12.50, b) od telet pod 1 letom 7.50 c) od prašičev 7.50, d) od drobnice 2.50. Pohranje davščin pod 3, 4, 5 in 6 se dovoli od 1. 1. 1923 dalje. Naklada na pivo in žganje sme zadeti le dejansko porabo teh predmetov, ne pa proizvajanja in trgovskega prometa ter se tudi ne sme pobirati od žganja, ki je po zakonu prosto državnega davanja, 8. 12% vodarino za mestni vodovod v območju mestne občine in 9. 16% vodarino za mestni vodovod v območju okoliške občine. Glede najemniškega vmaria in progresivne gostiščine sledi odločba. Mestni magistral Celjski, dne 26. III. 1923. Za župana: Šubic s. r.

Kino Gaberje. V dneh 1., 2., 3. in 4. aprila se predstavlja prva epoha ogromne ameriške drame v 6. epohi »Cirkus King«. I. epoha »Goliufivi spektakle«. Igra: Eddy Polo.

SLOVENCİ CELJA IN OKOLICE

pomnite, da je bilo pri skupščinskih volitvah dne 18. marca 1923 oddanih v mestu Celju za nemško listo 288 glasov. Slovenci pomnite, da so glasovali za nemško listo poleg maloštevilnih Nemcev vsi njihovi slovenski uslužbenci in vsi oni nemškutarji, ki ste jih vi v svoji popustljivosti pridržali v službah in na mestih, na katera ne spadajo. Slovenci pomnite, da so Celjski Nemci in nemškutarji v svesti si moči svojega kapitala v sklenjenih vrstah do zadnjega moža izvršili vam v zasmech dne 18. marca dobro preračunjeno plebiscitno demonstracijo, s kjo so se zasluženo oddolžili za vso slovensko popustljivost in nulačnost. Slovenci, Slovenke, ako nečete, da obstoja ta madež renegatstva kot spomin in preostanek časov naše avstrijske sužnjosti še nadalje v naše sramoto med nami, izvedite tudi vi plebiscit narodne poštenosti in doslednosti, odgovorite vsi tako, kakor so to Nemci in nemškutarji 18. marca 1923. leta sklenjeno in glasno od Vas zahtevali. Slovenski odgovor je samo eden: Svoji k svojim! Pa brez vseh izgovorov in brez vsega popuščanja. Naš boj bo veljal od slej v prvi vrsti našemu slovenskemu polovičarstvu!

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v II. četrtletju 1923. (Opozoritev trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.) I. Dospelost direktnih davkov. Dne 1. maja t. l. zapade v izplačilo drugi obrok davkov za leto 1913. Ako davek za leto 1923, še ni predpisan, je plačati obrok po višini zadnjega definitivnega predpisa. V tej izmeri plačani obroki se obračunajo povodom definitivnega predpisa l. 1923. V 14. dneh po dospelosti se neporavnani davki prisilno iztirjajo, za kar se zaračunajo poleg zamučnih obresti še eksekucijske pristojbine, ki znašajo samo za opomin, že 4% tirjanega zneska. — II. Občna pridobnina. Prošnje za enotno obdajenje obratvališč, ki se ne nahajajo v eni in isti davčni občini, se morajo v smislu § 37. zakona o osebnih davkih vložiti najkasneje do konca meseca junija t. l. — III. Posebna pridobnina. Javni računodaji zavezana podjetja so dolžna vsako leto tekom 14 dni po odobritvi računskega zaključka, a najkasneje do 30. junija predložiti napoved za odmero posebne pridobnine. — IV. Rentnina. Denarni zavodi so dolžni odpremiti rentnino od obresti, izplačanih ali pripisanih v I. četrtletju 1923 do 14. aprila 1923. — V. Dohodnina od službenih prejemkov. Službo-dajalci, ki pobirajo dohodnino z odbitkom od stalnih ali izpremenljivih službenih prejemkov, so dolžni tekom I. četrtletja 1923 pobrane zneske odpremiti pristojnemu davčnemu uradu do 14. aprila 1923. — VI. Invalidski davek. Denarni zavodi so dolžni predložiti davčnim oblastvom do dne 30. aprila t. l. obračun o invalidskem davku, ki odpade na izplačane ali pripisane obresti hranilnih vlog l. 1922, kolikor presegajo celoletno 100 Din. — VII. Davek na poslovni promet. Davkoplačevalci, ki so zavezani voditi knjigo opravljenega prometa, so dolžni 30. aprila 1923 odpremiti s posebno prijavo davek za I. četrtletje 1923. Ostali davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, to je po višini prometa, opravljenega v letu 1922, so zavezani plačevati sočasno z ostalimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet, predpisane za leto 1923, v primeru pa, da ta še ni predpisan, v izmeri za leto 1923. VIII. Davčni predpisni izkazi. Davčna oblastva razgrinjajo predpisane izkaze praviloma prvih 15 dni vsakega četrtletja, v drugem četrtletju t. l. torej v času od 1. do 15. aprila t. l. Rok za vložitev prizivov proti davkom, predpisanim z izkazi, ki se razgrnejo v omenjenem času, preteče po preteku nadaljnjih 15 dni, to je koncem aprila t. l.

Dopisi.

Dramatični odsek prostovoljnega gasilnega društva v Zg. Loznici priredi na belo nedeljo dne 8. aprila ob 8. uri zvečer v Roblekovu dvorani v Žalcu petdejanjsko ljudsko dramo »Lovski tat«. Med odmori svira polnoštevni tamburaški zbor. Po igri prosta zabava.

Sokolsko društvo na Polzeli priredi na Vel. pondeljek veliko zabavo, 2. bogatim sporedom.

Smarno ob Dreti. Pretekli teden smo imež v Smarnem svečan zaključek gospodinskega tečaja, kateri se je v vseh ozirih jako dobro obnesel. Deleka so dobile mnogo koristnih naukov in navodil za vzorno gospodinjstvo, za katere so posebno hvaležne poštvovalni gđ. voditeljici Minki Rožnikov, ki se je res trudila da postanejo njene učenke enkrat dobre gospodinj. Se več enakih tečajev bi potrebovali v našem okraju, da bi tudi kmečko žensstvo prišlo do potrebne izobrazbe.

iz Vitanja. Dne 18. tm. so po štirih letih zopet pokazali vso svojo pregonno nemško mržnjo do tebe, ljubljani narod moj, ki jim daješ v izobilju kruha, da te tem lažje in brezskrbneje zopet začenejo sovražiti in zaničevati v tvoji prosti Jugoslaviji. Sicer pa se nam ni treba čuditi, da se je zopet oživila njihova izdajalska kri, ko jim naša mednarodna družba za »Straž« in »Slov. Gospodarjem« ne skrivi niti enega glasu, pač pa je ves čas volilne borbe spravljal na oni svet le svoje narodno zavedne brate. In tako smo morali z žalostnim srcem ta dan gledati, kako so v prvi vrsti trije mladeniči zopet kakor v rajni Avstriji gonili svoje žrtve v mesnico za človeško meso in so tako nalovili s celim nekdanjim generalštabom na čelu le 35 glasov. Vsa čast vam, ki ste jim sicer obljubili svoj glas, a ste potem v šesti škrinjici pokazali figo! Vse zaničevanje zavednega naprednega naroda pa vam, ki ste se preselili iz vam še neznanega »Teufoburškega gozda«, kjer so bivali in poležavali na medvedjih kožah nekdanji Kosi, Kokošineki, Petelinški ter Rupniki, Pungerski, Šauperli itd. Kaj ne, da ste potomci najnaprednejših Germanov? Oglejmo si malo še zgoraj omenjene tri mladeniče. Je to Ernst Tišler, fužinar in trgovec z lesom. Drugi je Leop. Woduschegg ml. Mati — sicer vsega spoštovanja vredna gospodinja — je rojena v sedmém Frankolovem. Očetovali ime pa pove tudi dovolj. Tretji je Paul Poglad, kleparski pomočnik kleparja Schusterja, ki ima v drž. zdravilišču Dobrna svoj lep zaslužek. Toliko za danes. G. urednik! Kakor ste v eni zadnjih številki Nove Dobe zahtevali, bomo vam poslali seznam vseh naših trgovcev, obrtnikov itd., ki se še v izrazito slovanski državi nečisto zavedajo, kdo jim reže kruh.

Slovenska dijaška zadruga v Pragi slovenski javnosti. Slov. dij. zadruga v Pragi, ekonomska akad. podpora organizacija, ki je podpirala od početka svoje ustanovitve leta 1919 do 150 revnih članov, nahaja se danes v skrajno kritičnem položaju. Češko-slovaška vlada je v razumevanju težkega položaja priskočila na pomoč z malimi podporami našemu dijaštvu, katere pa še daleč ne dosegajo kritja najskromnejših življenjskih potreb. Ne potrebo bi bilo povdarjati veliki pomen šolanja našega dijaštva pri bratškem, češkem narodu kakor v strokovnem, tako v kulturnem oziru. Mimo tega se nahajajo v Pragi večinoma le akademiki zadnjih semestrov onih strok, za katere še v domovini šol ni, ali so šele v razvoju. Radi popolnega izostajanja dohodkov, denarnih podpor, blagohotno jih naklonjenih od dobrotnikov na Češkem in v domovini, je nadaljni obstoj ogrožen v toliki meri, da bo primorana v najbližji bodočnosti ustaviti svoje poslovanje. Slov. dijaška zadruga čuti za svojo dolžnost opozoriti slovensko javnost, da zgubi s tem za bodočnost slov. dijaštvo v Pragi svojo edino ekonomsko organizacijo, ki ga je tekom let najuspešnejše zastopala in podpirala. Radi tega obrnila se je Slov. dij. zadruga ponovno na posameznike, zavode in društva s prošnjo, za nujno gmotno pomoč in se obrača tem, potem še enkrat na celo slovensko javnost, da s prilogi, z zbirkami oz. prireditvami v prid S.D.Z. v Pragi omogoči njen nadaljni obstoj. Prispevke naj se blagovoljno nakazati pri Jadranski banki v Ljubljani na račun Slov. dij. zadruga v Pragi.

Prosveta.

Mariborsko gledališče. V nekem hrvatskem listu in tudi v enem slovenskem dnevniku je bilo čitati pedavno pritožbo, da mariborsko narodno gledališče uprizarja v pretežni meri nemška dela in da zapostavlja domače pisatelje, ter sploh slovanska dela. K temu moramo dostaviti, da je ta trditve napačna in krivična. Mariborsko narodno gledališče je uprizarilo v tekoči sezoni 16 novih dramskih del, izmed teh samo tri nemške, ki so pa bile vse visoke literarne vrednosti, dve Schönerhovi in ena klasična (Schiller). Izmed sedem glazbenih del pa je bilo 1 nemškega izvora. Mariborsko narodno gledališče ima veliko misijo v našem obmejnem, razvijajočem se mestu Mariboru, kjer je poprej živel nemška gledališka umetnost, ki je med drugimi činjenicami bila oni živi činitelj, ki je izpodrival slovensko besedo na tej naši prevažni severni točki. Te svoje visoke naloge se mariborsko gledališče polno zaveda, ima pa se boriti s finančnimi težavami in še ne dovolj številno publiko, ki bi gledališče hotela in mogla dovolj redno posecati. Reči pa se mora v tem pogledu, da Maribor raste in vidno napreduje, najtežje gledališke krize so gotovo že prestane. Želeli bi torej bilo, da časopisje točno poroča in stremljenje gledališča podpira.

Nova Meškova knjiga. V »Narodni založbi« je pravkar izšla nova knjiga pisatelja Ksaverja Meška »Naše življenje«. Knjiga obsega niz krasnih črtic in slik, ki so vzete vse iz aktualnega življenja. Nekatere črtice se čitajo kakor pesmi v prozi. Črtica »Begunci«, ki odpravlja zbirko je prava epopeja trpljenja in nesreče naših beguncev. »Korščke elegije« so posvečene nesrečnemu koroškemu plebiscitu in so pisane s črno krivjo, saj je pisatelj preživel vso svojo možko dobo na Koroškem, okusil vse neizrečno trpljenje in gorje našega koroškega ljudstva in čuti sedaj bolj kakor kdor drugi neizmerno bolelost, ko je od narodnega telesa odrignana zibelka slovenske misli. »Mislil sem v prejšnjih časih, pravi pisatelj, da je potreba voditeljem naroda razsodnosti, previdnosti, modrosti, ne otročajske kričavosti in napihnene vrtoglavosti. Danes si govorim z bridkostjo: Kaj naj modrost med nami, v narodu najhujših šarlatanov, najnevarnejših, ker najneposlednejših harlekinov? Kdor je najglasnejši kričal, najprejdrzejši glumač: na prestol z njim, narodov voditelj naj bo!« — Posebno efektivni so »Zapiski iz velikih dni«, ki slikajo pričakovanje in strah, čustva pisateljeva ob plebiscitnih dneh. »Kakšen bo konec?« se vprašuje pisatelj, »zmagal? Poraz? Svoboda ali še nadaljevanje, še hujše suženjstvo?« — Knjiga obsega 107 strani in stane 18 dinarjev. Dobiva se v »Narodni knjižarni« v Ljubljani. Najnovejšje Meškovo delo toplo priporočamo našemu čitajočemu občinstvu. O knjigi sami, ki je zlasti prikladna za velikonočno darilo, se spregovorimo.

Čebular. Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole. Ta knjiga, ki jo je izdala kr. zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani, je pisana jako priprosto in razumljivo in je prva knjiga za podučna na dvorazrednih in nadaljevalnih trgovskih šolah, ter se mora radi svoje preglednosti in priprostosti ter praktične porabljivosti priporočati zlasti praktičnim trgovcem in samoukom; knjiga obsega tako enostavno kakor dvostavno knjigovodstvo, zaključek trgovskih knjig, poslovanje trgovine na drobno, nauk o trgovskih družbah, knjigovodstvo o komisijskih kupcih, podjetjih, zlasti tudi poslovanje pri speditcih in bankah in manj potrebnejše meničnega pouka. Knjiga razjasnjuje v bistvenem tudi ameriško knjigovodstvo in podaja jako poučljiv vzgled ameriškega žurnalca. Ta knjiga je kakor svoj čas izdano Podkrajškovo knjigovodstvo za lesne obrtnike, ki je izšlo v isti kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani izpolnilo jako občutljivo verzel naše strokovne literature in bo ta knjiga, brez katere ne bo mogel izhajati noben knjigovodja, noben manjši trgovec in noben trgovski nastavljenec. Cena je pri obširnosti knjige jako zmerna.

»Ljubljanski Zvon« prinaša v svoji marčevski številki iskreno pisano osmrtnico za pokojnim pisateljem dr. Ivanom Tavčarjem. Razen tega obeta uredništvo v »Kroniki«, da bo decembersko številko »Ljub. Zvona« posvetilo izključno spominu svojega odličnega sotrudnika Zvonovega, ako bi gradivo za to spominsko število naraslo preko obsega, izda založništvo lista za božič posebno publikacijo, Tavčarjev almanah.

Na to publikacijo se slov. pisatelji in pokojnikovi znanci in prijatelji opozarjajo in vabijo, da s svojimi prispevki pomorejo uredništvu realizirati njegov hvalevreden namen. Kakor smo se informirali, hoče uredništvo v tem zborniku poleg prvega osnutka Tavčarjeve monografije označiti in oceniti njegovo delovanje in pomen na vseh popoljih, na katerih se je genijalni pokojnik udeleževal. Rokopisi se pošiljajo uredništvu »Ljub. Zvona« najpozneje do začetka septembra t. l. Tretja številka »Zvona« prinaša poleg tega troje zelo zanimivih člankov: dr. V. Mele je pričel objavljati svoja »Pisma o stari umetnosti«: prvo pismo nosi podnaslov »Intimna umetnost«; v njem je pisatelj pokazal tisto stran starogrških upodobljajočih umetnosti, ki je marsikateremu površnemu poznavalcu grške kulture popolnoma neznana; kako se je Grku oblikovala njegova umetnost v njegovi najneposrednejši domačnosti. Sestavek je pisan v živahnem esejističnem tonu. Dr. Ivan Prijatelj nadaljuje svojo znamenito študijo o poeziji »Mlade Poljske«; v tem delu je pisatelj očrtal profil in ocenil pomen velikega poeta K. Tetmajerja, analiziral organizacijo »Mlade Poljske« ter kritično zajel idejne smeri, v katerih sta se udeleževala pesnika A. Gorski in Praybyszewski kot urednika mladopoljskega glasila »Zyciy«. — Literarno zgodovinsko zanimiv odlomek iz Aškerčevega življenja je podal dr. J. Glonar v članku »Aškerc v Šmarju«. Članek je zasnovan na podlagi pisem, ki sta jih pisali obe sestrji Milikovi svojemu prijatelju Čimpermanu. — V leposlovnem delu nadaljuje Mar. Kmetova svoj roman »V metežu«, ki je že zdaj privabil »Zvonu« mnogo novih čitateljev: povprečna sodobna ženska je v tej povesti očrtana s krepko psihologijo. Ivan Zorec je objavil iz svojega cikla »Ljubice tri« drugo sliko, nad katero se vzlic kočljivemu predmetu ne more zgrazati noben zrel in razsoden čitatelj. Iz Zorčeve besede diha topla, osvajajoča pristnost in nepotvorjenost. M. Jarčev »Črni čarodeji« se nadaljuje, Milan Fabjančič pa je objavil talentirano pisano, vizionarno sliko »Čuden gost«. Pesmi imajo Janko Samec, France Vodnik in Stane Kosovel iz svojih biblijskih pesmi »Janeza Krstnika«. — V »Književnih poročilih« podaja Juš Kozak o priliki romana Plebanus Joannes kritičen prerez dosedanjega rogljavega literarnega dela; študija je zanimiva: tudi M. Jarc skuša o priliki raznih modernih pesniških zbornikov podati nekako sintetično, kritično poročilo o najnovejših smereh in potih najmlajše srbske lirike. J. P.—k. poroča o Meškovi »Mladih srcih«. A. Debeljak o Levstikovem prevodu Merimecovega romana »Karmen«, J. A. G. pa ocenjuje lanski letnik »Časopisa za slov. jezik«. Kronika obsega Albrechtovo poročilo o drami, v katerem pohvalno govori o predstavah Idijota in Vojčka. Vsemu sloj. razumnstvu »Ljubljanski Zvon« najtopleje priporočamo.

Turistika in šport.

Reprezentanca Celja. V zadnjem poročilu se je v B-teamu pomotoma izpustilo branilca: Žgajnar (S. Celje), Dimetz (At.).

Nedeljske nogometne tekme v Ljubljani in Mariboru. V Ljubljani: Hermes: Zagrebška Grafiča 4:0. S tekmami: Slovan: Slavija 5:0 in Jadran: L. A. S. K 3:0. So se začele prvenstvene tekme II. razreda. V Mariboru je gostoval S. K. Primorje, Ljubljana proti Rapidu, Maribor. Tekma je ostala neodločna 3:3. Igralci Primorja se spočetka na malem igrišču Rapida niso mogli znajti, njih igra je bila raztrgana. Napadi posameznikov so se razbili ob dobri obrambi Rapida. Šele v drugi polovici se je Primorje uigralo in prevzelo vodstvo. Prvak Maribora, S. K. Maribor je podlegel Svobodi, Maribor 1:2. Mariborski prvak se nahaja letos v slabi formi in je dvomljivo, da si tudi letos obdrži isto mesto.

Zunanji rezultati. Sparta: Amaterji 6:0 in kot je poročalo »Jutro«, da je Sparta podlegla. V Bratislavi: Vienna: Bratislava 3:2, v Brnu: Makabi: Hertha 2:1. Prvenstvene tekme na Dunaju: Sportklub: Florisdorf 2:0. Hakoah: Admira 6:1. Rapid: Rudolphshül 6:0. Po teh zadnjih tekmah stoji Rapid za 4 točke pred Amaterji.

Nogomet v Čehoslovaški. V Čehoslovaški nogometni zvezi je včlanjenih preko 37.300 članov in sicer Čehov in Slovkov 26.000, Nemcev 7.700, Madžarov 2.000 in Židov 1600. Pri redni glavni skupščini, ki se je vršila 18. marca, so dobili v odboru Čehi in Slovaki 26, Nemci 8, Madžari in Židi po 2 mandata. Predsednikom je bil izvoljen H. Pelikan.

Sparta (Praga) — Amaterji (Dunaj) 6:0. Minulo nedeljo so igrali dunajski Amaterji proti češkemu prvaku Sparti ter bili prav občutno poraženi. Amaterji so poleg Rapida najboljši avstrijsko nogometno moštvo ter uživajo svetoven sloves. Jeseni so porazili Rapida z 7:3, na svojih turnejah v inozemstvu so dosegli proti najjačim klubom sijajne uspehe. Ta visoka Zmaga Sparte nad Amaterji prinaša zopet o izredni kvaliteti češkega nogometa. — Igralec Amaterjev, ki se je tekme aktivno udeležil, piše v dunajskem »Sport-Tagblatt« med drugim sledeče: Naš občuten poraz se lahko razlaga na prav enostaven način: nasprotnik je igral mnogo bolje od nas. Imeli smo že večkrat priliko videti češkega prvaka na Dunaju in občudovati njegovo umetnost, tokrat pa smo ga našli kot našega nasprotnika še v mnogo boljšem razpoloženju. Že to delstvo samo je pomenilo smolo za nas in ker je naše moštvo poleg tega še zaostajalo za svojo običajno formo, je bil popoln neizogiben. Nenavadna se nam je zdela širina prostora, namreč 72 metrov, bali smo se takoj od početka za naše halve ter videli pozneje, da je bila naša bojazen upravičena. Večini naših igralcev je bila metoda Spartancev nekaj popolnoma novega; njih sistem smo opazovali do sedaj je kot gledalci, nismo ga pa izkusili na lastni koži. Najmanj se je mogel prilagoditi nepoznanemu načinu igranja Čehov naš srednji krilec; mož je sicer vedno na mestu, ako ima opravka z napadno črto, ki se razvija počasi, ter je prišilil že marsikatero prvovrstnega igralca k kapitulaciji; napram enostavni, toda smotni in precizni igri s kratkimi pasji Čehov, ki izvajajo vse svoje akcije bliskovito in ne trajo časa z nepotrebnimi namečki »hyperkombinacije«, pa je bil popolnoma brez moči. Bil je navadno z dvema potezama odpravljen in ni mu preostajalo drugega, kakor teči proti lastnemu голу — za nasprotnimi napadalci. S tem je bilo omajano stališče stranskih krilcev in kot posledica tega, tudi stališče napadalcev. Podlegli smo nasprotniku, ki se nahaja v najslabjeji formi. Tekma se je igrala vseskozi fair, diktirani so bili vsega skupaj kvečjemu tri ali štiri prosti strel radi »foul«, s sodnikom smo bili zadovoljni mi, kakor Čehi.

Dnevna kronika.

Južna železnica se ne podrži. Kakor poročajo dunajski listi, je ideja po državljenja Južne železnice padla v vodo. Najbolj se je upirala Italija, ki izroča te dni celo svoje dosedanje državne železnice privatnim družbam. Tudi Jugoslavija in Madžarska nista naklonjeni podržavljenju, proti kateremu se pojavlja zadnje dni tudi v Avstriji odpor. Kakor vse kaže Južna železnica v nobeni izmed interesiranih držav ne bo podržavljena.

Sara Bernhardt ž. Dne 26. tm. zvečer je umrla po kratki bolezni Sara Bernhardt v starosti 80 let, ki je bila na lastno voljo previdena. Bila je nezakonska hči židovske učiteljice glasbe. Njen oče jo je dal vzgojiti katoliško. Z njo je legla v grob največja dramatična umetnica, kar jih je kedaj svet imel. Prepotovala je vso Evropo in Severno Ameriko, v Franciji pa je postala pravi narodni heroj.

Zmešnjave na Madžarskem. Iz Subotice in Budimpešte poroča časopisje o velikih neredih na Madžarskem. V Budimpešti je izbruhnila splošna stavka in je ukinjen ves promet. Prebivalci v obmejnih krajih Baranje so sklenili poslati naši vladi petičio, da zopet okupira to pokrajino.

Draga poroka. V cerkvi Coffeyville se je poročil najbogatejši Indijanec Charles Bicket z mlado indijanko. Po končanem obredu, je položil ženini na mizo bankovec za tisoč dolarjev, nakar je duhovnik par še enkrat blagoslovil. Bicket je postal večkratni milijonar, ko so našli na njegovi zemlji velike zaloge olja.

Laki, barve, firnež. Franjo Forgač K. D., Zagreb, Mesnička ulica br. 13.

515 Telefon 6-83. 3-1

Umor. V Clevelandu je ustrelil do sedaj še neznani človek suhaškega agenta Karla Meta. Ko je namreč sedel zvečer v svojem stanovanju, je nekdo potkal na vrata. Meta je šel odpirati in kakor hitro se je pokazal, je počil strel in se je zgrudil mrtev na tla. Sosed John Sarla je slišal strel ter hitel na pomoč. Komaj pa je storil par korakov proti sosedovi hiši, se je tudi on zgrudil težko ranjen vsled strela iz puške.

Pogreba notarja Toma Šorlija so se udeležili poleg mnogoštevilnih Slovencev Italijani. Ob grobu je govoril poleg dr. Wilfana tudi italijanski zdravnik iz Podgrada dr. Balbo, ki je proslavil pokojnega kot neizprosne, toda poštenega in lojalnega nasprotnika. Dr. Balbo je bil namreč najhujši politični nasprotnik Šorlija. Dr. Wilfan je naglašal s posebnim poudarkom: »Glejmo, da bomo vsi enaki Šorliju v poštenju in značajnosti.«

Odkrita ponarejalnica denarja. Tržaški policiji se je pred par dnevi posrečilo ugotoviti, kje se nahaja ponarejalnica denarja. Udrli so nenadoma v hišo št. 9 v ulici Vincenzo Bellini ter presenetili v stanovanju vratarja Russian dva moža, ki sta s pomočjo posebne stiskalnice tiskala 2 lirske bankovce. Na mizi je ležalo ponarejenih bankovcev v znesku 19.760 lir. Oba možakarja, vratarja in njegovo ženo so aretirali in odvedli na kvesturo, bankovce pa zaplenili. Policija nadaljuje še preiskavo in predvidevajo se nove številne aretacije ljudi, ki so razpečavali ponarejene bankovce.

Jezik iztrgal je svoj gospodinj na Dunaju neki Rohrböck. Gospodinja je bila revna vdova. Ker je bil njen podnajemnik zelo nadležen, mu je odpovedala stanovanje. Vsled tega se je Rohrböck tako razljutil, da se je zakadil v ženo, ji odprl usta in ji iztrgal jezik. Nato je vzel vrv in se obesil na oknu.

Produkcija avtomobilov v Zedinjenih državah. Po službenih podatkih vlade Zedinjenih držav se je izvozilo iz države v roku od 1921. leta in druge polovice 1922. leta 1.833.406 osebnih avtomobilov, 431.379 tovornih avtomobilov in 683.617 motornih koles. Od teh je kupila Anglija 353.271 osebnih, 145.000 tovornih avtomobilov in 335.796 motornih koles. Kanada 473.263 osebnih, Francija 94.836 tovornih avtomobilov. Jugoslavija si je nabavila 1800 osebnih, 500 tovornih avtomobilov in 340 motornih koles.

Ljubezen in pijanost. Rudar Ivan Pratter iz Gamitzta se je zaljubil v neko dekle. Ker je bil ljubosumen in ga je misel na njo, da mu ni zvesta, mučila, se je nekega dne napil. Zvečer je šel v gostilno, kjer je bila uslužbena izvoljenka njegovega srca ter tam nadalje pil. Ko so gostilno zaprli, je zahteval, da ga pustijo h dekletu, kar pa gostilničar ni dovolil. Iz jeze je vrgel dva kamea v okno svoje izvoljenke ter grozil, da bo hišo v zrak pognal. Šel je res v bližnje skladišče, vzel tam dva dinamita naboja in se vrnil nazaj k gostilni. Zaboja je dal med kup drv, ki so ležale pred hišo in ju zažgal. Vsled eksplozije se je razsulo šest šip, ranjen k sreči ni bil nobeden. Vsled tega je bil obsojen na pet mesecev težke ječe.

Razbojniški napadi slovenskega župnika. V slovenski župni urad v Pueblu Colo. sta prišla dva moža in vprašala za župnika Cirila Zupana. Kaplan A. Mlinar je dovolil, da vstopijo v prvo sobo, oni so pa brez vprašanja odšli v župnikovo sobo. Ker se je kaplanu njihovo obnašanje zdelo nekoliko sumljivo, jih je sledil. Stopivši v župnikovo sobo je eden od njih potegnil revolver. V tem trenutku se je med četvorico začel boj na življenje in smrt. Z velikim naporom se je posrečilo kaplanu z roko razorožiti oba napadalca, ki sta nato pobegnila. Župnik Zupan je dobil na glavo močan udarec.

Mož in dve ženi. Kmet Stojadin Vašič iz Grahovega pri Kruševcu ima poleg zakonske še neko drugo ženo. Z vsako ima enega sina. Ko je zvedel za konski sin za to čudno razmerje, je sklenil nekaj storiti, kar bi razdvojilo očeta in nezakonsko ženo. Zvabil je svojega triletnega brata po očetu v hišo in ga tam zadavil. Vsi štirje so bili aretirani.

Odprl, odprl mi kamrico... Hlapca

Anton Kravcar in Josip Kastelic sta imela oba enega dekleta. V nedeljo ponoči je Kravcar potkal na okno in ljubica mu je takoj odprla. Komaj je bil nekaj časa pri njej, je potkal na okno tudi Kastelic. Kravcar se je prestrašil in hotel uiti, a ga je Kastelic prestregel pri vratih in ga je začel obdelovati z nožem. Prizadjal mu je tri rane v hrbet in eno v roko. Nevarno ranjenega Kravcarja so prepeljali v bolnišnico, Kastelic se bo pa grel v drugi kamrici.

Cez štiri leta zopet aretiran. Dobrovoljec Peter Hrtkovič je umoril leta 1919 v Krasnojarsku v Sibiriji komandanta jugoslovanskega dobrovoljcev kapitana Vladimir Pavkoviča. Češko sodišče v Sibiriji je izročilo morilca naši vojaški misiji v Vladivostoku, od koder so ga prepeljali v Dubrovnik in ga izročili vojaškemu sodišču v Beogradu. Hrtkovič se je pa posrečilo uiti. Te dni so ga aretirali zopet v Mitroviči.

Dekle z rogom. V Franciji se je nedavno pripetilo, da je nekemu dvajsetletnemu dekletu začel poganjati na glavi rog, ki je dosegel 20 cm dolžine. Dekle so operirali na ta način, da so izrastlino odžagali in je glava dobila pretišno normalno obliko.

Koliko je prebivalcev na zemlji. V Londonu je sestavljena statistika, po kateri živi na naši zemlji 1800 milijonov ljudi, medtem ko jih je bilo pred 30 leti 1500 milijonov. Azija ima 910 milijonov, Avstralija in Oceanija 60 milijonov. Ako vzamemo še nekatere otoke, o katerih nimamo podatkov, bi izneslo celokupno število zemeljskih prebivalcev 1800 milijonov.

Političen umor. Na Dunaju se je vršil socijalistični shod, na katerem je govoril eden izmed glavnih uradnikov dunajskih strokovnih organizacij, Birnecker. Prišlo je do divjega pretepa med monarhisti in socijalisti. Monarhisti so začeli rabiti orožje, pri čemer je bil ustreljen govornik.

Ameriški milijonarji. Gospodje Dodge, lastniki velikih avtomobilskih tovarn so naročili od neke ladjedelniške družbe jahto, ki bo stala 5 milijonov dolarjev. S to jahto se bodo podali na daljše potovanje in širili na ta način slavo ameriških plutokretov.

Kulturni narod. Pariške oblasti so izdale uradno poročilo, po katerem se porabi vsako leto samo v Parizu za 60.000 dolarjev omamljivih sredstev, morfija in opija, ki razširja smrt in blaznost med ljudstvom.

Brutalni umor. V bližini mesta Geneve so našli nago, razmesarjeno truplo nekega neznanega moškega. Morilec je odsekal svoji žrtvi obe roki, zrezal z nožem zgornji del telesa in najbrž umirajočemu ustrelil dvakrat skozi srce.

Za denar v smrt. V Chicagi Ill. je skušal rešiti Fred. Heller, 70-letni starček, iz svoje goreče hiše prihranke, ki jih je imel spravljene nekje v podstrešju. Ko je bila hiša že vsa v plamenu, je planil po stopnicah v podstrežje in zbral denar, toda predno ga je mogel oteti, je omahnil. Njegova 72-letna žena ga je hotela rešiti, a tudi njo je premagala vročina. Ko so gasilci pogasili ogenj, so našli oba s težkimi opeklinami v nezavesti. Heller je ležal sredi kupa zlatega denarja.

Ali se sme v gledališču žvižgati? »Giornale di Roma« je otvoril anketo o vprašanju, se li sme v gledališču žvižgati in ako se sme za časa predstave ali kasneje. Matilda Serao je odgovorila, da ima občinstvo pravico žvižgati, ali šele potem ko je zagrinjalo spuščeno. Salvatore di Giacomo je predložil odgovor, da se na tak način najboljše lahko sodi, če je komad uspel ali ne. Najbolj lakonično se je odrezal Capranni: »Kadar človek plača, lahko dela, kar hoče. Mislim, da more ako ga je volja, tudi stole prekucavati.« Originalen je odgovor Guidona Sommi: »Naj žvižgajo drugim, samo da meni ne!«

Zagoneten umor. V Chicagu je policija preiskala neko hišo, ker je bila obveščena, da kuha tam neka oseba žganje. Ko so prišli redarji v spodnje dele poslopja, so našli v temnem kotu razmesarjeno truplo Italijana Franka Farina. Truplo je bilo ssekano s sekuro na kose in glava

zdrobljena. Neka ženska je izpovedala, da je videla, kako je neki Mexikanec umoril Farina, pozneje pa je priznala, da ga je sama umorila, ker jo je hotel posiliti. Policija tem besedam ni verjela, ker je bila prepričana, da je bil Italijan umorjen vsled konkurence med različni izdelovalci in prodajalci žganja.

Šolski otroci zgoreli. V Mindenu se je vršila v šoli otročja veselica. Malčki so bili oblečeni v razne maškarnadne obleke. V neki sobi se je odtrgala stenska dekoracija, ki je potegnila s seboj tudi nekaj gorečih lampijončkov in kmalu je bila soba v plamenu. Med otroci je nastala silna zmešnjava. Učitelji in odrasli so zamanj mirili preplašene otroke. Ko je požarna bramba pogasila ogenj, so našli trupla devetih otrok v sobah. Veliko pa jih je dobilo smrtno poškodbe.

Odkod izvira ime Berlin? Bolgarski knjigotržec, ki je študiral v Berlinu, je prišel na sled izvoru imena Berlina. Učenjaki priznavajo, da je mnenje imenovanega Bolgara pravilno. Pred mnogimi stoletji so živel v Prusiji Vendi (Wenden to je Slovenci), ki so imenovali v svojem narečju kraj pri jezeru, močvirju ali reki Lin. Beseda per je pomenila pri. Kraj, kjer stoji sedaj Berlin, je bil močviren in naselbino pri tem močvirju so nazivali »per Lin« t. j. »Pri močvirju«, katero ime je ostalo še do danes.

Mož Pole Negri grozi Chaplinu. Newyorški listi javljajo, da se hoče žena grofa Domskega, Pola Negri poročiti s Charlie Chaplinom. Grof se je zaklel, da če bi se to zgodilo, pokliče Chaplina na dvoboj, ker smatra to za atentat na svojo čast.

Delovanje »Probude« v Ljubljani. V par letih svojega obstoja je to društvo se že dokaj resno udejstvovalo. Glavna zasluga »Probude« je pa, da navdušuje svoje člane za reševanje narodne slovenske umetnosti. V tem oziru je gotovo najagilnejši njen član profesor Albert Sič. Njemu se imamo zahvaliti za knjigo o narodnih nošah, za zbirki: »Narodne yezanine« in za »Narodne okraske na pirih in kožuhih«. Nevenljive so njegove zasluge za zbiranje materiala, ki je raztrešen po muzejih in po privatnih zbirkah ter po samotnih gorskih vasicah in posameznih kmetijskih hišah. Nove zasluge si je priboril s tem, da je dosegel pri kr. zalogi šolskih knjig in učil, da je začela izdajati obsežno zbirko »Narodni okraski na orodju in pohištvu«, pri kateri misli, kakor čujemo, sodelovati tudi profesor Grebenc. Za enkrat je izšel prvi del, ki vsebuje profesorja Žiča okraske iz kmetijskih skrinj, postelj, zibelk in preslic. Ta prvi del bo posebno všeč našim lesnim obrtnikom, zlasti mizarjem, katerim je dosedaj manjkala vsak pripomoček, da bi svojo stroko izvrševali v narodnem duhu. Gotovo je, da brez te zbirke ne bode smela biti več nobena šolska in nobena izobraževalna knjižnica, pa tudi ne nobena olikana slovenska boljša hiša, zlasti pa ne nobeden boljše izobražen izdelovalec pohištva.

Smrt v ognju. V Mauchatan State bolnišnici za umobolne je zgorelo pri požaru, ki je uničil velik del poslopja, okrog 30 umobolnih. Ogenj se je razširil tako hitro, da je bilo nemogoče rešiti žrtve, ki so se nahajale v nekem bolj oddaljenem delu poslopja.

Ameriški ponarejalci denarja. V sredini italijanske naselbine v New Yorku so prišli tajni agenti na sled glavnemu stanu ponarejalcev dolarjev. Našli so za 100.000 dolarjev ponarejenih ameriških

bankovcev, poleg tega pa še neštete množine tujezemskega denarja in raznih vrednostnih papirjev. Družba je bila tudi v zvezi s tihotapci omamljivih sredstev. Tolpa je imela svoje postaje v vseh večjih ameriških in evropskih mestih. Poleg velikih kupov bankovcev, ki so bili precej dobro ponarejeni, so našli policisti tudi več tiskarskih strojev, žigov in različnih rizb. Tolpa je izdala v promet ponarejenih bankovcev za najmanj 10 milijonov dolarjev.

Razne vesti.

Velika železniška nesreča. V Sayre Pa. je zavozil vlak Lehigh Valley expres železnice z vsilo v manjšo lokomotivo, ki je prišla predenj po stranskem tiru. Ubityh je bilo šest mož in več ranjenih.

Enostavno. Oče neke mlade deklce v Eau Claire, Wis. je zbral pet svojih prijateljev in z njimi napadel 19 letnega Edwarda Nunke, ki ni hotel poročiti svoje ljubice, Mladenice, ki je tisti čas vozil avtomobil po samotni cesti proti Chippewa Falls, so pripeljali po noči v neki hotel v prej imenovano mesto, a drugo jutro bi se morala vršiti poroka z deklico, kar pa je preprečila policija.

Napoleonova želva, mrtva. Ko se je nahajal veliki Napoleon na otoku sv. Helene kot ujetnik je vzbujala njegovo zanimanje velika želva, katere mu je sledila na vseh njegovih izprehodih, dasi je seveda zaostajala vedno daleč za njim. Pred nekaj dnevi pa so francoski časopisi naznanili, da je želva poginila. Žival je bila stara preko 200 let in je preživela Napoleona za celih 100 let. Mrtvo želvo bodo oddali francoskemu muzeju.

Zver v človeški podobi. Wyllie Morgan v Philadelphiji, Pa. je izvalil 6-letno deklico Lilian Gilmore in njeno 4-letno sestro Dorotejo izven mesta, kjer je starejšo deklico tako dolgo pretepal, da jo je umoril. Nesrečno dete je bilo najdeno na bregu Neshaminy potoka v bližini vasi Corydon, Pa. Truplo nesrečnega otroka je bilo zmrznjeno, spodnja čeljust zdrobljena in cel obraz poln ran od brutalnih udarcev podivjanega morilca. Morilec so prišli na sled vsled izpovedi male sestre, ki se je sama vrnila v mesto, kjer so jo našli ljudje jokajočo na cesti.

Suhaški agent Ubit. Iz Charlestona, W. Va. se poroča: Pomožni prohibicijski agent T. E. Rutheford je zasledoval v hribih skupino tihotapcev z žganjem. V bližini kraja, ki je znan pod imenom »Devil's Ford« se je vnel boj med zasledovanimi tihotapci n suhaškimi agenti, v katerem je bil imenovan zadet v glavo od krogle iz puške.

Narodno gospodarstvo.

Uvoz avtomobilov -- dovoljen. Generalna direkcija carin je z razpisom z dne 8. februarja 1923, št. 7214, dovolila, da se smejo uvažati avtomobili razen po železnih in vadi tudi po cestah, ki so priznana za carinska pota. To dovoljenje pa velja le za uvoz avtomobilov, ki se carinijo kakor uvožno blago. Glede izvoza, prevoza (tranzita), prometa med obmejnimi kraji in pogojnega carinjenja s pravico na povratek pa velja še vedno zabrana, navedena v točki 1. in 2. razpisa Cbr. 43.485 z dne 31. junija 1922.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju. Odgovorni urednik: Lic. Edvard Simić.



VESELO VELIKO NOČ

Velika noč v hribih.

Lepi dnevi brezskrbne mladosti, kje ste? Kako smo se veselili dijaki na velikonočne počitnice, ko bomo zamenjali zaduhli šolski zrak s svežim na deželi. Ni mi bilo obstanka doma, vleklo me je le tja na Gorenjsko v hribe, v rojstno vas moje matere, kjer je bilo ljudstvo še tako dobro nepokvarjeno. Ljubili so me ti ljudje in jaz sem ljubil nje. S kakšnim spoštovanjem so me ogledovali, ko sva šla s stricem skozi vas. Kako so me radovedno izpraševali, kaj je novega v dolini, kaj v mestu. Na vse sem jim moral odgovarjati. S seboj sem imel za družbo mlajšega brata.

Domenili smo se s stricem, da jo odrinemo drugi dan na planino y Jelovico, kjer je imel svoje gozde in kope.

Cez tri ure smo bili na mestu. Prijazna kočica sredi tihega gozda nas je pozdravljala: »Mili mi gostje, dobro došli! Dolgo je bilo od zaglatih velikih počitnic, ko ste se od mene poslovili.« Sedaj smo pa zopet tu, prijazna gozdna hišica. Vstopili smo ter takoj začeli pripravljati obed: Koruzne žgance. Z bratom sva stopila še eno uro naprej in šla iskati na planino, kjer se je paslo na stotine krasne goveje živine in nebroj drobnice, dobro planinsko mleko.

Žejna in lačna sva prispela tja. Prilazni pastirji in lepe planšarice so nam ponudile žgancev in kislega mleka. Kako se nama je prileglo. Precej sta spravila majhna želodca pod streho, mleka sva se pa malo preveč napila, pa nič ne stri, saj se bo nazaj grede vse potreslo. Prinesla sva stricu blagodejne planinske piščice, on pa nama je ponujal žganec, katerih pa nisva mogla veliko pojediti. Stric je pripravil kopo, da bi žgal oglje, midva sva ga pa posnemala in napravila majhno kopico tik ob koči. Zagala sva jo in veselo gledala, ko se je začelo kaditi iz nje. Nekaj časa sva stricu pomagala pri njegovem delu, a se kmalu naveličala in začela stikati po gozdu. Pomlad je trkala na vrata narave, iz zemlje so začele kukati radovedne glavice gozdnih cvetk in se povpraševale, ali je že zaupati vremenu svoje mlado kipeče življenje. Žuželke so jim prigovarjale, naj le pridejo na toplo sonce, one so tudi že prilezle na dan in se veselijo zelene pomladi. Potoček je žuborel s svojo kristalno čisto vodo. Kako lep, kako čaroben je pomladni gozd z vsemi svojimi skrivnostmi, ki jih vsebuje.

Zvečerilo se je. Ptice so utihnile in poiskale svoja prenočišča, le nočni ptiči so se oglašali. Po večerji smo poлегli po slami in sladko zaspali. Kar naenkrat naju stric prebudi. Kaj se je zgodilo, ali je mami že jutro, ko je tako svetlo okrog nas? Bilo pa ni jutro, ampak majhna kopa je razneslo ponoči in se je vnela. Ako bi se stric ne bil prebudil, bi vsi zgoreli v koči. Pogasili smo ogenj in se zopet vlegli k počitku. Drugo jutro smo bili že vsi na vse zgodaj na nogah. Z bratom sva norela po gozdu, očvrščen na po dobrem gorskem zraku, jedla in zopet norela.

Ker se je približevala Velika noč smo se vrnili nazaj v vas. Vse je bilo

nekam praznično, po hišah se je ribalo in čedilo, pripravljale so se pristne gorenjske potice in štrukli. V loncih so se kuhale gnjati in klobase. V soboto popoldan. Delo počiva. Praznično oblečena dekleta so pohitela v cerkev in nesla velike jerbace dobrot k blagoslovu. Po procesiji smo šli kmalu spat, drugi dan se je pa začelo pravo nebeško življenje. Stric je začel rezati in deliti dobrote. Kako je to teknilo v tem gorskem zraku, vse drugače kakor doma. Veliki pondeljek smo šli na hribe, ki leže na nasprotni strani, gledali smo v dolino, kjer se vije Sora, hišice so bile tako majhne, ljudi nismo razločevali, cel dan smo bili na zraku zvečer pa smo se vrnili domov. Sosedje so prihajali v vas in pripovedovali razne dogodke in dogodivljaje iz njihovega življenja v gozdih. Pravili so, kako je nekoga pred leti podrla smreka in ga zmečkala, ter da se je na veliki petek čulo na istem kraju ječanje. Sosed Brešar se je vračal takrat mino tistega usodepolnega kraja z rovnico. Ko je slišal ječanje, je začel kopati, ječanje je bilo vedno glasnejše, naenkrat se je zasvetilo in vse je utihnilo. Najbrže, je pripomnil Brešar, je bila takrat duša nesrečnega rešena. Oče Bešter je pripovedoval, da se je vračal pred leti iz Babjega zoba zvečer ter gledal, kako se zbije pred njim bela mrtvaška raketa. Bal se je nekoliko, mislil, kaj bi to pomenilo, prišel je do zaključka, da je to najbrže neki drvar, ki se je pred časom ponesrečil, ker je delal v gozdu na veliko soboto, kljub temu, da so ga sosedje svarili. Imel pa je pri sebi steklenico brinovca, katero je počasi praznil, da bi se ojunčil, ker ga je bilo tako strah, da je imel vsak las svojo kapljico. Nekdo drugi je pripovedoval, da je prišel na Velikonoč precej pozno domov, ker se je bal žene, je zlezel skozi kuhinjsko okno, ki je bilo priprto v hišo in šel v podstrešno sobico. Ko pa je šel po stopnicah, je čul neprenehoma: »Štrbunk, štrbunk.« Kaj mora to biti si je mislil. Ojunčil se je in zaklical: »Ce si mačka kec, če si pa hudič pa Bog in ta svet božji križ.« Prižgal je vžigalico in videl kako je mačka goloba trgala. Tako so pripovedovali stari možje razne dogodbe, ki so se dogodile na veliki teden. Jaz pa sem jih z veseljem poslušal in užival njihovo pristno slovensko govorico ter občudoval priprostost in poštenost slovenskega ljudstva v hribih.

Časi pa so se spremenili in ljudstvo v onih hribih se je poslabšalo, vzrok je bil pred vsem nesrečni alkohol, ki je zlasti zastrupljal mladino. Nič več me ni veselilo iti tja, da ne bi izbrisal spomina na lepih dni velikonočnih počitnic svoje mladosti.

Ernest Legouvé:

Lov na medveda.

I.

Na obronku gore blizu Bagneres de Luchon stoji malo poslopje, imenovano Hospic, ki nudi potnikom, potujočim v Španijo, prijetno zavetišče in okrepitev. Meseca oktobra 1826,

nekoliko višje od Hospica, se je dvigala revna kočica, pokrita z vejami, suhim listjem, zidana iz četverooglatih kamnov, položenih eden na drugim, stanovanje gorskih lovcev za en dan. Začetek jeseni je neprijeten v tem gorovju in v trenutku, ko pričena naša povest je nastal strašen vihar. Bilo je zvečer, neprodinna tema je vladala povsod, med razpokami kože je bilo videti malo svetlobe, od časa do časa so se odprla vrata, glava se je pokazala med odprtino in zopet izginila. Notranjost je kazala zanimivo sliko. Sredi kože je stala velika miza, na njej velika posoda z mlekom, posušena slanina, kozji sir in koruzni kruh. Na desni je v izdolbini stalo ognjišče, na katerem se je pekla divjačina, na tleh pa je ležalo pet lovcev pokritih s kapami iz rujave volne, v kratkih hlačah iz debelega sukna. Zatekli so se v kočico pred nevihto in tukaj čakali na večerjo. Lešcherba je razlivala rudečasto svetlobo in napolnjevala prostor z neprijetnim duhom. V kotu kože je sedel neki človek in bral, ki ni bil navažen tega življenja kakor drugi lovci. Njegova osamelost, fizionomija in besede spoštovanja, s katerimi so ga hribovci nagovarjali, so pričale, da je bil nekaj več od ostalih.

Cvrčanje mesa, ki se je peklo in votlo gromenje, ki je odmevalo od gor, sta motila žalostno tišino, ki je vladala v koči, ko je začel eden lovcev:

»Kako, Janote, Baptista je prijel včeraj ta prokleti medved in ga požrl?«

»Da, to je že naš drugi tovariš, veste?«

»Ubil ga bom, jaz! Janote. Kje so ga videli včeraj?«

»Blizu ledenika Maledetta.«

»Podal se bom jutri zjutraj na pot in ga ubil. Ljudje ne bodo govorili, da se bojimo tega črnega kosmatinca.«

»Peter«, je povzel Janete, »že dva dni sneži, po gorah hoditi je nevarno in če je Baptista prijel medved, je bil vzrok, ker je bil zelo premražen. Ne hodi jutri.«

»Bom šel.«

V tem trenutku je vstal človek, ki je sedel v kotu in se približal Petru.

»Peter«, mu je rekel, »koliko imaš otrok?«

»Pet.«

»Jutri ne boš šel.«

»Toda...«

»Ne boš šel! Te besede je izgovoril tako oblastno, da je Peter povešil glavo in utihnil.

»Dobro! Torej«, je začel drugi, »grem pa jaz, nimam niti žene, niti otrok.«

»Prijatelj«, je odgovoril mož mirno in resno, »kdo prebiva v kovačevi hiši?«

»Moja mati.«

»Ti ne pojdeš.«

»Vendar«, je odvrnil Peter, »ko vemo sedaj, kje se nahaja mrcina, se moramo požuriti.«

»Ga bodo že ubili.«

»Kdo?«

»Jaz, prijatelji.«

»Vi, gospod župnik?« so zavpili vsi naenkrat.

»Da, prijatelji, jaz; vaščan sem sem kakor vi, hribovec kakor vi, živel

sem dvajset let med katalonskim kamenjem, predno sem se posvetil Bogu in tistega, ki ga nazivljete gospod župnik Riego, so klicali preje Riega, medvedjega lovca.«

Spregovorivši te besede, je kazal župnikov obraz izvanredno junaštvo in energijo.

Kazal je visoko čelo, orlovski nos, svetlo modre oči, glavo pokrito s črnimi lasmi, močno, a suho telo.

»Prišel sem na goro«, je dejal, »da občudujem vihar, nebo me je pa privedlo v to kočico, da slišim vaše pogovore in čeprav petnajst let že nisem držal orožja v rokah...«

»Petnajst let?« se je začudil Peter.

»Da, prijatelj. Kajti služabnik božji ne sme imeti nikdar okrvavljenih rok, četudi od živali. Kar bom storil jutri ni umor, ampak pokončiti hočem, kar napravi škodo. Ker nimam ne žene ne otrok, ne matere, bom šel in ga ubil.«

»Pazite, gospod Riego«, je zavpil Janote.

»Ne boj se, prijatelj, spomnim se svoje mladosti.«

»Mlad mož, dvaindvajsetih let, katerega so njegovi tovariši klicali za Štefana, se je približal duhovniku in mu rekel: »Brat moj, ali jaz ne bom šel s teboj?«

»Ti, Štefan«, je odgovoril župnik, »sin moje matere! Ne, Ti me ne boš spremljal.«

»Vsi vas bomo spremlili«, so zakričali lovci.

»Nič vas ne potrebujem, prijatelji, pozno je že, jejte in ležite«. Lovci so ubogali, kajti Riegovemu glasu se niso upali ustavljati, čeprav je govoril mirno in tiho. V teku pol ure je legel vsak v svoj kotic, se ogrnil s kuštrunovo kožo, Štefan se je pa spravil k vratom. Kmalu je odmevala kočica od smrčanja. Lešcherba je še vedno gorela in delala s svojo svetlobo različne spakedrane podobe iz spečih. Veter je tulil z vso silo, župnik pa še ni zaspal, bral je in opazoval hribovce, ležeče okrog njega. Čez eno uro je začela luč ugašati, zatrepetala je in zginila. Riego se je zleknil na plašč. Bilo je temno, mirno.

II.

Ob prvem jutranjem svitu je tiho vstal Riego, ker se je bal, da bi ga lovci spremljali, vzel je orožje in stopal. Oblečen je bil v suknjo, ki si jo je izposodil od enega lovcev, glavo je pokrival mali klobuk, na nogah je imel visoke škornje, za rudeči pas pa je vtaknil širok in dolg nož. Ni bil več isti, drugače je bil odločen, ampak počasen, vsak korak je kazal njegovo resolutnost, danes je pa igrala v njem izvanredna živahnost. V novi obleki so se videli močni udje. Ko je prišel iz kože, je preiskusil puško, kakor star lovec, pregledal je smodnik, nabasal tri krogle in se pripravil na odhod. Komaj deset korakov od sebe je zapazil mladega brata Štefana, oboroženega.

»Kaj delaš tukaj?« ga je vprašal.

»Oprosti, brat, nate čakam.«

»Zakaj?«

»Ker hočem iti s teboj in bom tudi šel.«

Župnik ni takoj nič odgovoril,

B. Plahuta:

Pomladanski izleti.

Prebili smo mračno zimo in v deželo stopa mehka pomlad. Prebuja se narava, začenja novo življenje, toplo sonce izvalja iz zemlje brez števila novega bitja. V človeku se poraja nekaj skrivnosten nemir, tiho upanje po nečem neznanem. Neznana sila ga vleče ven pod jasno nebo, na travnike, griče in naše hribe. Temu namonu nikar se protiviti, temveč slediti namonu privlačni sili narave in z njo praznovati velike praznike prenovljenja, novega življenja in vstajenja. Naša telesa, vsa medla, zakajena in zaprašena, po dolgih kavarinskih in gostilniških urah s strupenim vzduhom vsa prepojena kar kriče po jasnem solncu, da jih prenovi, očisti in vzbudi v njih potlačene, zaslužnjene in napol zamrle sile.

Pestra celjska okolica nudi vsakemu svoje, od nedolžnega izprehoda po mestnem vrtu preko daljših izprehodov na bližnje griče do celodnevni izletov na naše hribe. Najbolj znan in najprijateljski izlet je od nekdanj preko Tovsta (838 m) z razglednim stolpom v prijazno gorsko vas Svetino. Vsa pota, ki vodijo tja, nudijo toliko naravne lepote v vsakem letnem času, da je število izletnikov od leta do leta naraščalo in je postalo vprašanje planinskega zavetišča v tem delu celjske okolice pereče. Vprašanje je rešil celjski odsek SPD in uredil planinsko kočico pod Tovstom ter jo pri zadnji otvoritvi krstil »Celjska kočica«.

Ko se ji približuješ po poti, ki vodi pri prvem železniškem viaduktu mimo apnenice, se ti zdi lastavičje gnezdo, pripe-to na strmo pobočje Tovsta. Šele ko dojdeš čisto blizu, zagledaš na majhni

planoti belo kmečko hišo, veliko gospodarsko poslopje in leseno kaščo, vse obdano s travniki in sadnim drevjem. V koči je levo soba oskrbnika, desno proti solnčni strani pa soba za izletnike. Naravnost iz veže je kuhinja s štedilnikom, ki po želji kuha, cvre in peče. Kle-ti tudi ne manjka. V podstrešju je srčkan soba s pogledom na jug ter v kašči dve sobi, ki pa nista še urejeni. Koči manjka še marsičesa, kar bi služilo večji udobnosti in morali bomo počakati, da se najdejo požrtvovalni ljubitelji narave, ki bodo potrebi odpomogli. Manjka kuhinjske posode, krožnikov, skodelic za kavo in čaj, nožev, vilic, žlic, kozarcev, steklenic, odelj, rjuh, blazin itd.

Gospod Pelikan bo te dni razstavil serijo slik celjske kočice in nikdo naj ne zamudi ne samo ogledati si slike temveč porabiti prvi prosti dan, da kočico tudi obišče, nikomur ne bo žal izleta in

kdor začenja enkrat spoznavati naravo, jo bo vzljubil in posvečal njej prosti čas sebi v koristi in zabavo. Pri nas je še vse premalo ljubiteljev narave. Poznam mesta, ki ob lepih nedeljah in praznikih izgledajo kot izumrla; vse je odšlo na izlete. Pri nas pa najlepše nedelje popoldan ne dobiš prostora v kavarni ali gostilni. Nedelje in prazniki naj bodo dnevi počitka telesnega in duševnega. Nikjer pa duh ne izpočije tako, kot v prosti naravi. Tam pozabiš v vsakdanje skrbi, umakni si se grdemu vrtnarstvu vsakdanjega življenja, uživaš naravo, ki ti mogočno razodeva moč življenja in okrepljen na duhu in telesu z jasno glavo in trezno mislijo se vračaš na dom.

Prazniki vstajenja! Posvetiti jih hočemo naravi.

pomišljaj je nekaj časa, nato pa dejal: »Hočeš res?«

»Da.«

»Dobro, naj bo! Ali imaš puško nabasano?«

»Da, moj brat.«

»Vidiš dvanajst krogel, vzemi jih, pojdiva.«

Čudili se bode, da je zvečer župnik prepovedal iti Štefanu z njim, sedaj pa je privolil. Poznal je, da je bil Štefan energičen in neustrašen.

Odšla sta, vihar je ponehal, nebo je bilo modro in čisto, le sneg je še pokrival zemljo. Krenila sta po stezi desno od Hospica in hodila dolgo molče, Riego naprej, Štefan za njim. Parkrat je zapazil Riego orla, ki je iskal hrane, vzdignil je puško in sledil z njo ptiču in jo zopet pobesil, kajti mislil je, da ne sme ustreliti druge živali kakor medveda.

Po enourni hoji sta prišla do malega prelaza, ki loči Francijo od Španije, znašla sta se nasproti Maledetti, najlepšega pirenejskega ledenika. Najlepše ime ledenika na vsem svetlu Nagibal se je kakor gora, svetel kakor zrcalo, obkoljen od vsake strani z gorami. Ta dan je bil zrak čist, nebo azurno je bilo italijansko, solnčni žarki so močno odsevali od ledenika.

Pri tem pogledu naravne krasote je dvignil Riego roke proti nebu in navdušen zaklical: »Oh! Sneg! Gore!« Obrnivši se k bratu je dejal:

»Janote ima prav, medved se skriva v tem jelovem gozdu, da prideva do njega, morava prelezati ledenik, ali imaš dreze in vrv?«

»Da.«

»Pripravi jih.«

Štefan je ubogal. Vrv sta zavezala okoli pasu, da če bi eden spodrnil, bi ga drugi zadržal. Na noge in roke sta si privezala dreze in začela počasi plezati. Pol ure sta že hodila, ko se je udrl naenkrat led pod Štefanovimi nogami. Zakričal je in izginil v razpoklini. Župnik, ki je korakal naprej, je začutil težo in spodrnil ter se pridržal do roba. Zbral je vso svojo moč, zasadi dreze v led in se ustavil. Oprostil je eno roko, prijel vrv in vlekel Štefana k sebi. Prsti mladeniča so krčevito prijeli za rob luknje in vzdignil se je do prsi. »Pogum, pogum!« ga je navduševal župnik. Napel je še enkrat vse svoje moči in potegnil Štefana iz odprtine. Mladenič je padel napol omotljen na led. Par kapljic žganja ga je pokrepčalo, duhovnik mu je držal glavo in solze so mu tekale po licih. Rekel mu je:

»Pojdiva, Štefan, pojdiva!«

»Da, brat.«

Te besede je mladenič izpregovoril s slabotnim in negotovim glasom. V nekaj minutah se je vse izpremenilo na njem. Štefan je že ob rojstvu izgubil stariše, Riega je skrbel za njega, ga vzel s seboj na Francosko in mu je kupil pozneje posestvo. Bil mu je oče in brat.

Medveda niso našli v bližini Maledette, lovca sta prestopila na špansko Pireneje čez prelaz la Picada. Kak krasen razgled! Pred njima se je raztezala planota, vrhovi španskih Pirenejev v različni visokosti, pobarvanih s tisoč in tisoč barvami.

Komaj sta napravila par korakov na španska tla, se je Riego ustavil, dal znamenje bratu naj počaka. Štefan je ubogal, Riego se je vlegel na zemljo ter prisluškoval, zaslišal je glas kakor bi nekaj godlo.

»Medved!« je zašepetal Štefanu, »videla ga bova iz te višine, sledi mi.«

Plezala sta na višino po zelo nerodni stezi, na desno in levo ju je obdajal prepad. Kmalu je zapazil župnik velikanskega medveda, ki je kobacal po strugi posušenega potoka. »Vidiš ga, vidiš ga!« je dejal. »Štefan, pripravi puško, zavil bo na voglu poti, ko bo tam blizu one jelke, sproži, če ne zadeneš, bom jaz...« Prenehaj je, ko je videl prihajati medveda.

»Sproži!« Štefan je sprožil, a bodisl, da je bilo predaleč, bodisi ker se mu je roka tresla, kroglija ni zadela, priletela je v skale. Vsled strela se je medved obrnil, zagledal lovca in jo ubral proti njima. Približal se je na dvajset korakov. Riego je nameril, strel je počil, žival pa je odskočila na stran. Dve krogli ste zleteli čezenj, tretja ga je pa zadela v stegno. Kri mu je tekla na kamenje, zarjul je neznanško in se vrgel proti planoti.

»Krogel!« je zakričal Riego in

gledal nepremično medveda, kam se bo obrnil. Štefan je molčal.

»Daj hitro krogel, v treh minutah bo tukaj.«

»Zgubljena sva!« je odvrnil Štefan, »nimam več krogel!«

»Nič več krogel?«

»Ne, vrečica s krogliami je padla v razpoko Maledette.«

Medved se je bližal in godel.

»V razpoklino so padle, slabo bo.«

»Beživa, beživa!«, je kričal Štefan.

»Bežati, kako? Če greva po stezi prideva do medveda, iti nazaj po stezi, po kateri sva dospela sem, je nemogoče, ker nas medved dohiti v dvajsetih minutah.«

»Sveta Devica!« je mrmral mladenič in padel na kolena. Medved je izginil in zavil, bližal se je z velikimi koraki.

»Nič obupavati, bratec!«, je tolažil župnik. »Pokaži mi tvoj nož. Dober je dolg in širok, kakor moj. Poslušaj, v eni minuti bo medved tukaj...« Slišala sta, kako se lomijo veje pod njegovimi koraki.

»Ko se bo približal, stopim jaz na njegovo desno stran z odprtimi rokami. Zagnal se bo vame, prijel ga bom in objel. Ti pritečeš in ga zabodeš v levo stran, dokler ne pade.«

»Da brat.«

»Pred vsem ne tresi se in zabodi dobro!« Riego se je čutil skoro srečnega, Štefan je bil nekoliko poparjen. Medved se je prikazal.

»Na delo, na delo!« je zaklical duhovnik. »Ali si razumel, med rebra na levi.«

Medved je stal na ploščadi in kri je kapala na kamen. Zaletel se je, Riego je odprl roko, oprl se na noge, se vrgel na njega, da bi ga zadavil. Boj se je pričel.

»Brat, brat, k meni!«

Glas Riega se je razlegal kakor grom. Štefan se je obotavljal in ni mogel storiti niti koraka, tako se je bal.

»K meni, k meni, brat!« in glas Riegov je postajal slabjši.

Medved je strašno rjul, naslonil je glavo na duhovnikovo ramo, odprl žrelo, oči so se mu plamenasto svetile. Krempji so se zasadi v rebra in kri je curljala izpod velikih šap po rujavi lovčevi obleki. Boj je trajal kakih par sekund. Štefan je zmeden stegnil roke, premaknil se pa ni.

»Pridi mi na pomoč!« in glas je postajal bolj in bolj slabjši, rjojenje se je pa povečalo.

Na zadnje bratovo vpitje se je Štefan vzdramil. Stresel se je in z nožem v roki se je zaletel v medveda in ga zabodel v stran. Roka je obstala in ni več zabadala. Vrgel je nož od sebe in zbežal po stezici.

»Brat, brat!« je klical Riego. Nič ni ustavilo Štefana. Riego je ostal sam. Hotel je potegniti svoj nož in zabosti medveda, pa ni mogel. V obupu je zbral vse svoje moči, pahnil žival do roba prepada, medved je padel in oba sta se valila v prepad. Kmalu se oglasi nek glas: »Pogum, pogum!« in neki mož je hitel Riegu na pomoč. — Prišel je prepozno.

III.

Drugi dan je bil v Riegovi župniji praznik, bila je žetev. Vse se je veselilo in radovalo, mladi in stari. Peli so in plesali.

»Etchahon, kaj premišljuješ vendar?« so vpraševali okoli stoječi.

Vzdignil je oči in vprašal: »Kaj hočete?«

»Zakaj danes nič ne poješ?«

»Danes ne bom pel.«

»Povej kako povest!«

»Danes ne, jutri.«

»Naredi nam pesem o lovu gospoda župnika, peli jo bomo pri njegovem povratku.«

»Gospod župnik!« je z grozo zavpil.

»Brez dvoma, ti, ki ga tako ljubiš?«

»Da, rad ga imam! Toda — ne bom pesnil.«

Ples se je nadaljeval, ko se približal Štefan s povešeno glavo in počasnimi koraki. Vsi so skočili k njemu in klicali: »Gospod Riego, gospod Riego!«

Štefan ni nič odgovoril.

»Govori, kje je?«

»Mrtev!«

»Mrtev! Kako? In ti?«

»Bila sva na ledeniku, led se je udrl in padel v razpoklino.«

»Lažeš!« je zaklical Etchahon.

»Gospod Riego je mrtev, a ni pa-

del v luknjo na ledeniku, ampak medved ga je zadavil.

»Da,« se je obrnil do navzočih.

»Župnik se je bojeval z medvedom. Štefan mu pa ni pomagal.«

Vaščani so se začeli jeziti.

»In imel je nož!«

Mrmranje je naraščalo.

»Vrgel je nož proč in zbežal ter se rešil.«

Obrnili so se proč od Štefana.

Petdeset korakov sem bil oddaljen in sem klical: »Počakaj, počakaj! Ali poznaš ta klobuk?«

Vaščani so se spravili nad Štefana in ga podili. V tem trenutku je vsem sapa zastala in vse je naenkrat zakričalo: »Gospod Riego!«

Bil je res Riego. Vaščani so ga obkolili in župnik je rekel Štefanu:

»Ostani, otrok moj.« Štefan je padel na kolena. Usta vseh so bila odprta, Etchahon se je približal župniku in ga vprašal:

»Ali se niste vi včeraj borili z medvedom?«

»Ali ne vidiš, da sem pravi?« je mirno odgovoril župnik in pokazal okrvavljeno obleko.

»Ali niste padli v prepad?«

»Da.«

»In kako?«

»Bog me je čuval, za pas sem se vjel za parobek, medved pa je padel sam v prepad. Ljudstvo se je veselilo njegove rešitve in se mu zahvaljevalo. Štefan pa je poljubljaj solzan njegove roke: »Moj brat, moj brat!«

»Kaj ste tako kričali, ko sem prišel? Zakaj ste preganjali tega dečka?«

»Zakaj?« je zaklical Etchahon, »zato, ker je strahopetnež — —«

»Ta dečko ni bojazljivec — — Bal se je, ker je bil nekaj minut preje sam v smrtni nevarnosti.«

Župnik je gledal Etchahona in stisnil brata k sebi. Poklical je Etchahona in mu rekel:

»Podaj roko Štefanu!«

Etchahon se je obotavljal.

»Podaj roko Štefanu.« Etchahon je ubogal. Tudi drugi so pristopili in segali mladeniču v roko.

»Nadaljujte s plesom,« je rekel župnik, »Etchahon, ti pa nam zapoješ pesem o lovu na medveda.«



Guy de Maupassant:

Vrvica.

I.

Po vseh cestah okoli Godervilla, so kmetje in njihove žene prihajali v mesto, kajti bil je sejm. Na trgu Goderville je bilo nakopičenih ljudi in živali.

Mojster Hauchecorne iz Areautéje je ravno stopal v Goderville proti trgu, ko zapazi na tleh kos vrvce. Stedljiv, kot pravi Normandec, si je mislil, da je treba pobrati vse, kar je količkar vredno. Trudoma se je sklonil, ker ga je tlačil protin. Pobral je kos vrvce, in ga skrbno zložil. Naenkrat je opazil na pragu svoje hiše mojstra Melandaina, sedlarja, ki ga je gledal. Nekoč sta imela nekaj skupaj in se nista pobotala. Mojstra Hauchecorna je bilo nekam sram, da ga je videl njegov sovrtažnik, ko je iz blata izbrskal kos vrvce. Hitro je skril vrvico pod suknjo; potem pa vstopil v krčmo.

Pri Jourdainu je bila velika soba napolnjena gostov, ravnotako dvorišče, ki je bilo nabito z vozovi vseh vrst. Praznili so se krožniki in bokali. Vsak je govoril o svojih zadevah, svojih kupčijah in prodaji. Pomenkovali so se o pridelkih.

Hipoma se začuje boben na dvorišču pred hišo. Vsi so takoj vstali, in tekali k vratom, k oknom, s polnimi usti in s servijeto v roki.

Ko je nehal bobnati, je klical birič:

»Vsi prebivalci Godervilla in vsi ljudje, ki so prišli na sejm, naj vzamejo na znanje, da se je danes jutraj, na cesti iz Breantéje, med osmo in deveto uro izgubila črna usnjata listnica; v njej je bilo 500 frankov. Prosi se, jo prinesiti na magistrat, 20 frankov nagrade.«

II.

Nato je mož odšel. Začeli so se pomenkovati o stanju lastnika, če bi našel in zopet če ne bi našel listnice. In končali so obed.

Pili so črno kavo, ko je vstopil orožnik in vprašal:

»Ali je tukaj mojster Hauchecorne iz Breantéje?«

Mojster Hauchecorne je odgovoril: »Evo me.«

In orožnik:

»Mojster Hauchecorne, blagovollite iti z menoj na magistrat. Gospod župan želi govoriti z vami.«

Kmet je, presenečen, nemiren, nagnil svojo kupico, vstal in šel z orožnikom.

Župan ga je pričakoval sedeč v naslonjaču.

»Mojster Hauchecorne,« pravi, »danes jutraj so vas videli pobrati izgubljeno listnico.«

Kmet je osuplo gledal župana. »Jaz, jaz da sem pobral to listnico?«

»Da, vi sami, videli so vas.«

Mene so videli? Kdo me je videl?«

Gospod Melandain, sediar.«

Tedaj se je starec spomnil, razumel in postal rdeč jeze.

»Ah! on me je videl! Videl me je pobrati to vrvico tu, glejte, gospod župan.«

In iskaje po žepih, je izvlekel mali košček vrvce.

Toda župan je neverno zmajeval z glavo.

»Gospod Melandain, ki je spoštovanja vreden mož, ne bi bil mogel držati to vrvico za listnico.«

Razjarjeni kmet je dvignil roko in ponovil:

»Pa je vendar res, gospod župan, pri moji veri in zdravju, da je res.«

Toda, kakor se je razgovarjal, niso mu verjeli.

Postavili so ga pred gospoda Melandaina, ki je vpetoval svojo trditve; preiskali so mojstra Hauchecorna; našli niso ničesar.

Župan ga je odpustil, češ da bo obvestil državno pravdnitvo.

III.

Noyica se je bila razširila. Ko je stopil ven, so izpraševali starca; začel je pripovedovati zgodbo vrvce. Nihče je ni verjel. Pravili so mu: »Pojdi, pojdi, stari lisjak?«

Nočilo se je. Treba je bilo oditi. Odpravil se je s tremi sosedi, kojim je pokazal mesto, kjer je bil košček vrvce; in vso pot je govoril o svojem doživljanju.

Zvečer je obhodil svojo vasico, da bi naznanil vsem. Srečal je samo ljudi, ki mu niso verjeli. Radi tega je bil vso noč bolan.

Prihodnji dan je vrnil listnico lastniku neki kmečki hlapec, ki jo je našel.

Ta vest se je razširila po okolici. Mojster Hauchecorne jo je tudi izvedel. Veselil se je. Ves dan je govoril o svojem doživljanju, ga na cestah pripovedoval ljudem, ki jih je srečaval, v gostilni pivcem po službi božji prihodnjo nedeljo. Toda nekaj ga je vznemirjalo, ne da bi natančno vedel, kaj je to bilo. Nihče se ni zdel prepričan o tem.

IV.

Zopet je šel na sejm v Goderville, vleklo ga je tje poželjenje pripovedovati svoj pripetljaj.

Ko je mojster Hauchecorne sedel za mizo v Jourdainovi gostilni je jel pojasnevat dogodek.

Neki kmet mu zakliče: »Pojdi, jo že poznam, tvojo vrvico. Eden je našel listnico, eden jo prinesel. Pojdi, zvita buča!«

Slednjič je kmet razumel. Dolžili so ga, češ, da je velel vrniti listnico sokrivcu. Hotel je vporekati; vse o-mizje v smeh. Ni mogel končati obeda in se je vrnil domov, osramočen in ogorčen. Zdelo se mu je nemogoče dokazati svojo nedolžnost.

Zopet je začel pripovedovati svoj doživljaj.

»To ni drugzega ko govor lažnivca,« so pravili za njegovim hrbotom.

Trudil se je brezuspešno. Vidno je hiral.

Koncem decembra je legel.

Umrl je prve dni januarja in, v deliriju smrtnega boja, je trdil svojo nedolžnost, ponavlja neprestano:

»Mala vrvica, mala vrvica, pogledite, evo je, gospod župan.«



O Velikonočnih praznikih naj vsak prijatelj našega lista pridobi »Novi Dobl« vsaj enega novega naročnika.



Vesele velikonočne praznike želi
vsem cenjenim odjemalcem

Janko Božič
trgovec

Celje, Kralja Petra cesta.

Vesele velikonočne praznike želi
vsem cenjenim odjemalcem

Ludvik Petek
špecijska trgovina

Celje, Cankarjeva ulica.

**Proda se malo
posestvo**

v bližini mesta Celje. Hiša z dvema stano-
vanjema, veliki hlev in 3 orale zemljišča:
(njive, travnik, sadni vrt in gozd). Poizve
se pri Kovač, St. Lovrenc p. Store. 1

Kontoristinja

zmožna strojepisja in stenografije, se
sprejme. Ponudbe na poštni predal 3,
514 Celje. 2-2

Eno popolnoma novo
moško kolo

na katero je montiran motor D. K. W.,
se proda. Naslov v upravi. 512 2-2

Zidarji

za akord in urno delo **se iščejo.**
Naslov v upravi lista. 520 3-2

Dežnikarna Jos. Vranjek

Slomškov trg 1 Celje Pred faro
cerkvi

prilaga svojo bogato zalogo **dež-
nikov** domačega izdelka po najnižjih
cenah. Sprejema in izvršuje vsa po-
204 pravila točno in solidno. 10-8

Kompanjon

se išče z 12.000 Din. za dobro kup-
tijo do konca meseca majnika.

Cenji. ponudbe se prosi pod
»**Signuren zaslužek.**« 527

Kuharica 537

prvovrstna, popolnoma samostojna,
dobra gospodinja, se sprejme proti
visoki plači in dobri oskrbi. Ponudbe
z navedbo dosedanjega službovanja,
prepisi spričeval in če mogoče s sliko
na Poštni predal 129. Ljubljana. 2-1

**Modro
galico**

prvovrstno 98-99 % (angleške pro-
venijence) na drobno in debelo po
najnižji ceni ima v zalogi:

Obrtna nakupovalna zadruga v Celju.
Naročbe se prosi na naslov Valo Jur-
man, Celje 25. 1

Vrtnice

visokodebelne, različne barve in
vrste, prodaja od 10. aprila naprej
upraviteljstvo zdravilišča Dobrna.
1 526

**Jesernig-ova
škropilnica**

je danes najbolj priljubljena in torej
najboljša za uničevanje peronospore.
Glavno zastopstvo za Slovenijo:

F. ZINAUER,
Maribor — Aleksandrova cesta št. 45
1 Ceniki zastoj! 503

2 šivilji in 1 učenka

se sprejmejo za izdelovanje kravati pri
D. Cerlini, 2-2
industrija ovratnic, Celje, Glavni trg 17.

Pokusite Žiko

in se prepričajte, da ni okusnejše kave. Na-
domešča pravo kavo ter potrebuje malo
sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporo-
ljiva je predvsem za otroke, bolnike in re-
konvalescente. Številna priznanja na razpo-
lago. Dobi se v vseh boljših trgovinah.
Pražarna „**Žika**“, d. z o. z. Ljubljana,
Rož. dol.

Ant. Lečnik

urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 51

Zamuditi

tudi Vi ne smete,
ampak pojdite ta-
koj in oglejte si
velikansko zalogo
sukna, volne, ce-
fira, platna, hlače-
vine, robcev, mo-
dovine ter sploh
vso manufakturno
robo v veletrgo-
vini R. Stermeckij, Celje, katera prodaja
radi velikanskega nakupa direktno iz prvih
svetovnih tovarn po čudovito nizkih cenah.
Zahtevajte cenik. 5-3

**Nočni
čuvaj**

se išče za veliko lesno skladišče.
Sprejme se le vesten, zanesljiv, ki je
posestnik in more položiti kavčijo.
Istotam se sprejme v službo pošten

**pisarniški
sluga.**

Ponudbe se prosi na poštni predal 74
1 v Celju. 528

**Kupi se
stavbeni prostor**

za eno vilo, na suhem kraju v Celju.
1 Naslov v upravi lista. 505

Otroški voziček

(Liegewagen) v najboljšem stanju je po
ugodni ceni za prodati pri Ivan Plevnik, ta-
petar, Glavni trg 15. 1

**Proda se takoj
malo posestvo**

v okolici Celja, 15 minut od mesta
oddaljeno. Hiša in gospodarsko po-
slopje v dobrem stanju. Ivan Baum-
gartner, Celje, Gosp. ul. 17. 525 2-1

**Za velikonočne praznike
priporoča izborna
Dalmatinska vina**

tvrdka J. P. MATKOVIĆ Celje, Glavni trg 8
Cene zmerne.

Vesele velikonočne praznike želi vsem svojim cenjenim
strankam ter se priporoča za nadaljno naklonjenost

FR. KUNŠEK, fotograf,
Celje, Cankarjeva ulica 9.

Zaloga vseh vrst papirja, šolskih in pisarniških
potrebščin, šolskih knjig, molitvenikov in svetih
podob

JANKO BOVHA, CELJE
Kralja Petra cesta 31.
NA DEBELO! NA DROBNO!

Foto Pelikan Celje

zavod za moderne in umetne fotografije in slikarstvo.

Izdelujejo se z jamčeno
prvovrstno:

slike za: portrete,
poroke,
družine,
v lastnem stanovanju,
društvene skupine,
gledališče,
otroke,
industrijo,
šport,
pokrajine,
hiše,
medaljone,
dopisnice,
nagrobne kamne,
legitimacije (hitro).
Škice (črne in v barvah).

1-1

Umetni tiski: Oleografija, pigmenti
in gumijevi tiski v res krasni
izpeljavi za portrete in pokrajine.
Rizbe za vsako reklamo!
Rizbe klišejev za plakate, časo-
pise, razglednice itd.
Povečava po vsaki sliki in v vsaki
izpeljavi: črne, ružave, tuš, akva-
rel, pastel, tempera itd.; posebno
dobro oljnate slike na fotografič-
nem papirju ali platnu, po sliki
in naravi.
Popravljajo se stare umetnine in
razne druge slike.
Postrežba solidna in točna pri
zmernih cenah.

Hranilnica mestne občine Celje

naznanja svojim vložnikom, da obrestuje od 1. januarja 1923 naprej hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu po

 **5%** 

oziroma (vezane) po **5½** in **6%**

===== Večje in trajne vloge po dogovoru tudi višje. =====

Upravni svet.

URADNO PREDPISANE

VSTOPNICE

za razne veselice, gledal.
predstave, koncerte in
druge prireditve se
dobe v vsaki množini
blok (100 list.) paginiran

 po 3 Din 

v Zvezni tiskarni v Celju

Trgovski učenec

se sprejme pri elektrotehnični tvrdki
Karol Florjančič, Celje. 513 2—2

Klavir

se išče v najem.
Ponudbe na inž. Lipužič,
Rudarska šola, Celje. 2-2

Špecerijsko blago nakupite po
najzmernejših cenah pri tvrdki:

Anton Fazarinc, Celje

50—12

Krajča Petra cesta 27.

Istotam prvovrstne kranjske klobase.

Za prodati so novi AEG-motorji:

motor za vrtil. tok	5 k. s.	220/380	volt za	Din 7.500—
» » »	3 k. s.	220/380	» »	6.500—
» » »	2 k. s.	220/380	» »	5.000—
» » »	½ k. s.	220/380	» »	2.500—

z jermenico, tračnicami in zaganjačem. V zalogi vse druge vrste motorjev in dinam. Elektromaterijal po najnižjih cenah.

Telef. št. 74 **Karol Florjančič, Celje** Telef. št. 74

Oglejte si
manufakturno
trgovino

J. KUDIŠ

Gaberjs št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNO!

55 50—13

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcem veliko množino ino-
zemskega blaga kakor sukno za moške in žen-
ske obleke, cefir, šifon, vse krojaške potrebšči-
ne ter raznovrstno manufakturno blago po zelo

nizkih cenah.

Prometni zavod za premog

d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov

**velenjski, šentjanški
in trboveljski premog**

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih ce-
nah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi
za industrijska podjetja in razpečava na debelo

**inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvo-
ra ter priporoča posebno
la. čehoslovaški in angleški
koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog,
črni premog in brikete.**

Naslov:

Prometni zavod za premog
d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.
Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

24—6

DEVIZE
NAKAZILA
ESKOMPT

VALUTE
AKREDITIVI
KREDITI

SLAVENSKA BANKA D.D. PODRUŽNICA CELJE

Ljubljana • Zagreb • Beograd
Kapital in rezerve: Din 50.000.000—
V tu- in inozemstvu 25 poslovalnic

Obrestuje **VLOGE** najugodnejše

„LASTNI DOM“ V CELJU

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo, Prešernova ul. 15.

Sprejema hran. vloge in jih obrestuje po 6%, to je 6 Din od 100, proti odpovedi 6% Din od 100. Pri večjih naložbah po dogovoru

Priloga se brivnica

M. Bukovčan, Celje, Kralja Petra c. 27,
ima v zalogi britve, stroje za striči,
brivsko milo prve vrste, briljantin za
lase itd. Sprejema tudi britve v brušenje.

Obl. konc. posredovalnica
za promet z realitetami:

Anton P. Arzenšek

CELJE Kralja Petra c. 22 CELJE

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu
zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in
malih posestev, industrijskih podjetij
itd., itd. vestno in točno. 45-41

Križevska opekarna
A. LUMIR & DRUG, LJUBLJANA nudi

vsakovrstno prima opeko

po konkurenčnih cenah,
11-3 Pisarna: Ljubljana, Pučer 19.

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira izven torka
in petka vsak dan v Št. Jurju
ob juž. žel. za jetične.
Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.



Ustanov. leta 1899.

R. SALMIČ-CELJE

(NARODNI DOM)

Ogromna zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine, sre-
brnine, briljantov, optike, očal itd. Najnižje kon-
kurenčne cene. Popravila točno in zanesljivo.
Kupujem staro zlato in srebro.

Oglase

za II. mednarodno velesojmsko izdajo
stenskih, reklamnih in parobrodskih kart kraljevine SHS,

po osnutku ing. GREGORA, in panoram:

a) našega najlepšega alpskega letovišča BLEDA, letnega
bivališa našega kralja; b) SUŠAK-Reke z Barošem in Delto,

sprejema do 15. aprila t.l. samozaložba

Anončno in reklamno podjetje **JOSO ZORMAN**

LJUBLJANA

Gledališka ulica št. 2. Vis-a-vis Narod. opere.



Tekst. slov., srbohrvatski in francoski.
**Važno za vse uvozne in izvozne
kroge in urade.** Cena posameznim
izvodom Din 10.— in poština.

Posredovanje in sprejemanje oglasov za vse časopise
po originalni oglasni tarifi
posebno pa za čas „III. ljubljanskega velesojma“.

Lastna razstavna koja!

Tekoči račun pri Jadranski in Trgovski banki. Poštno-čkovni
račun 12.866 v Ljubljani.



*Ivezna
tiskarna*

CELJE

Izvršuje vse v stroko spa-
dajoča dela najhitreje in
po dnevnih cenah. Izdeluje
vse tiskovine kakor: časo-
pise, trgovske, šolske in
uredniške tiskovine, knjige,
cenike itd. do najame-
nejšega barvnega
tiska. Najbolje
urejeno.

KNJIGOVEZNICA

Izvršuje hitro in solidno
knjigovezna dela od naj-
priprostejših do najfiniš-
nejših.

Hotel „Union“ v Celju

JUTRANJI KONCERT

Dne 1. aprila svira v hotelu „UNION“
od 1 $\frac{1}{2}$ 10. do 1 $\frac{1}{2}$ 12. ure Češki tercet („Čelo Trio“).



Od nedelje naprej svira vsaki večer tercet od 7. do 11. ure, ob sobotah
in nedeljah do 1. ure po polnoči.

Milan Martinović,
hotelir.

Celjska posojilnica

(„NARODNI DOM“ na oglu v pritličju)

obrestuje od 1. januarja 1923 vse vloge po čistih

5% dnevno razpoložljive,

5 $\frac{1}{2}$ % proti 30 dnevni odpovedi,

6% proti 90 dnevni odpovedi.

Vloge denarnih zavodov in večje stalne vloge po posebnem dogovoru višje
ter plačuje sama rentni in invalidski davek. Obresti se računajo od vseh vlog
od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog K 70.000.000.—